

Posamezne številke:
Navadne Din 1.—,
ob nedeljah Din 2.—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 18.—, za
zemstvo D 25.—, dostavljen na do-
D 19.—, na izkaznice D 18.—,
inerciali po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Knjižnica liceja

Ljubljana

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1.—,
ob nedeljah Din 2.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prtljišče, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevnica
rednim števil. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
osira. — Kolopisi se ne vročajo.

Leto: V. Maribor, nedelja 16. marca 1924. Številka: 64.

Tok dogodkov.

Maribor, 15. marca.

Razpustitev nemškega parlamenta je uvod v veliko volilno borbo, ki bo važnega pomena za razvoj političnih dogodkov v Evropi. Desnica in levica se bosta spoprijeli na življenje in smrt. Volilne priprave so že v toku. Vojni hujskači in dobičkarji so postali jako glasni in ponosno trkajo na prsi kot bodoči gospodarji nemške usode. Socialistične stranke, ki so v spornih vprašanjih s sedanjimi narodi za sporazumno in pomirljivo rešitev, se v glavnem opirajo na svojo množno organizacijo in upajo, da bo tudi v Franciji zmagala njihova smer. Oba volilna tabora upirata svoje oči v Francijo. Tudi tam so v toku volilne priprave. Desnica in levica si prav tako kot v Nemčiji gledata iz oči v oči. Nemški reakcionarji seveda ne želijo, da bi v Franciji zmagala desnica. V Franciji naj bi prišli na krnilo magari sami boljševiki, ki bi sklenili z desničarsko Nemčijo reparacijski Brest-Litovsk. Nemški socialisti pa so ninenja, da bi zmaga levice v Franciji in v Nemčiji prinesla pomočjo angleške labouristične vlade končni sporazum med Nemčijo in Francijo. Trde, da bi desničarska zmaga v Nemčiji prisilila angleško vlado k temeljiti, izpremenbi dosedanjega Nemčiji prijaznega kurza. Tako nastajajo v zvezi z bližajočimi se volitvami v Franciji in Nemčiji raznovrstne politične kombinacije. Vsekakor bo volilni boj v obeh sptih državah izredno zanimiv: volilne mase bodo obsodile ali potrdile politiko sedanjih režimov. Vzlic temu, da lahko izid volitev prinese tu ali tam kako neprijetno preseženje ki bo vsaj trenutno še bolj zanozljalo evropsko politično situacijo, bo vendar končni facit: razjasnitev. Pet povojnih let je bilo dovolj meglenih, dovolj je bilo kolebanja in negotovosti. Nemčija mora pokazati karte. Če zmagajo demokratične struje, tedaj je pot k sporazumu znatno skrajšana. Ako pa zmaga reakcija in v Franciji levicariji, je pričakovati težkih komplikacij, ki pa ne bodo dolgotrajne. Vsa Evropa si iskreno želi ven iz sedanjega kaosa, na nova pota, kjer se bo začelo pozabljati to, kar je bilo v vilarnih dneh.

Zanimivo je, da se tudi v Franciji izvestni krogi bavijo z vprašanjem diktature. Sem spadajo predvsem klerikalni rojalisti z gotovimi skupinami militaristično orientiranih agrarcev. Velika večina meščanstva pa je brezpogojno za republiko in za nadaljevanje tradicionalne francoske politike v zadnjih dveh desetletjih. Ker imajo tudi klerikalci v sedanjih koalicijskih besedah, je verjetno, da bo to zelo škodovalo Poincarejevemu Narodnemu bloku in da se bo mnogo radikalnejše orientiranih meščanov pridružilo socialističnim strankam.

V Ženevi zaseda svet Društva narodov. Na sporedu so razna tekoča vprašanja in priprave za plenarno zasedanje Društva narodov. V imenu angleške vlade je podal njen zastopnik lord Parmoor izjavo, ki v nji naglašja, da politika sedanjice vlade sloni na Društvu narodov. Dokler bo Labour party na vladi, je sigurno, da bo Anglija storila vse, kar je v njenih močeh, da se učvrsti pozicija Društva narodov. Za to politiko stoji velika večina angleškega naroda. Društvo narodov je v preteklosti rešilo — je dejal lord Parmoor — mnogo važnih vprašanj. V bodočnosti bo treba reševati še več vprašanj svetovnega pomena, zato je treba, da postanejo vse države člani Društva narodov. Na ta način bo ojačena avtoriteta in vpliv te organizacije. Društvo narodov pomeni univerzalnost, tj. vpliv vseh interesiranih držav in je potem univerzalnosti utegne priti k popolni

Macedonska debata v skupščini.

Razprava o proračunu ministrstva za notranje zadeve. — Ostra kritika vladine notranje politike. — Celo radikalno obsoja. — Vujičić se brani.

BEograd, 15. marca. (Izvirno.) Po izvršenih formalnostih je nastal med muslimanskim poslancem Mulačičem in poslancem Miljkovičem ter podpredsednikom narodne skupščine Bačičem hud spor. Poslanca sta se pritožila, ker jima na včerajšji seji ni podelil besede. Med tekočimi vlogami je tudi poročilo parlamentarnega odbora za kovencije, sklenjene z drugimi državami. Po rešitvi še nekaterih vlog je prešla skupščina k dnevnemu redu, ki je vseboval debato o proračunu ministrstva notranjih zadev. — Prvi je govoril demokrat Kujundžić, ki je razpravljal o notraje-političnih razmerah, ki so krive vseli neuspehov v zunanji politiki. Pri vsakem pogajanju s sedanjimi državami je morala naša država popuščati. Govornik je razpravljal nadalje o razmerah v Macedoniji ter o postopanju oblasti s tamošnjim prebivalstvom. Tam se najbolj kaže potreba poštene uprave, ki bo očiščena vsakega politično-strankarskega upliva. Notranji minister Vujičić je skušal pobijati očitke, vendar pa se mu to ni posrečilo. Predvsem je govoril o stvarnih in osebnih izdatkih, ki jih predvideva proračun, povdarjajoč, da so minimalni. Glede 8 velikih županov, ki so vpošteti v proračunu preko zakonito določenega števila, pojasnjuje, da so to okružni načelniki, ki sicer res niso veliki župani, vendar pa jih je upošteval pri tej kategoriji. Glede Macedonije pravi, da je sedanjí položaj komitašev najboljši dokaz za uspešno politiko vlade. Obžaluje, da se o orožništvu vedno in vedno govori v neprijaznem tonu, ko je vendar več sto tih orožnikov žrtvovalo svoje življenje za dobrobit ostalih sodržavljanov. Klerikalni poslanec Kulovec kritizira administracijo v Sloveniji, zlasti pa razne policijske odredbe. Za njim je govoril radi-

kalec Cirković iz Macedonije, ki je v svojem govoru ostro kritiziral razmere v Macedoniji. Krivdo nad tem pripisuje dejstvu, da se je začelo tamošnji narod, ki je srbsko armado in zastavo navdušeno pozdravljati, takoj po osvoboditvi kruto pritiskati in zatirati. Ljudi, ki so bili bolgarski rezervni oficirji, se obsoja in zapira, dasi so bili to le pod sličnim pritiskom, kakor oni v avstro-ogrski armadi, ki niso bili nič manjši sovražniki Srbije, kakor bolgarski; vendar pa se povzbuje avstro-ogrski oficirje do najvišjih časti v naši armadi, dočim se bolgarsko-macedonske obsoja in zapira. Predvsem pa zahteva enakopravnost vseh. Govornik se je nato obrnil proti znanemu, nedavno izdanemu Radičevemu komuniqueju. »Radič vedno priznava, da se oddaljuje od naše državne ideje«, nadaljuje govornik. »On si želi revolucije in upa, da mu jo bodo skuhalo Macedonci. Mi smo sicer pogosto revoltirali zoper Turke, naše tlačitelje. Moti pa se g. Radič, ki gleda na Macedonijo kot nekako njegovo provinco. Možno je, da so prihajali k njemu kakj politični špekulantje, toda ti še ne predstavljajo ljudstva. Macedonski narod ni brez politične orientacije in inteligence. Tekom 40 let, ko je bila Macedonija polje osmih različnih propagand, je imel macedonski živelj dovolj politične šole. Danes imamo Macedonci razvito politično zavest. To bodi odgovor Radiču in vsem, ki so njegovega mišljenja.« — Zemljoradnik Kokanović je nato ostro kritiziral postopanje vlade v Bosni in Hercegovini, kjer preganjajo oblasti vsakogar, ki ni pristaš radikalne stranke. Za njim sta govorila še muslimanski poslanec Miljković in nemški poslanec dr. Kraft. Seja ob 14. uri še vedno traja.

Medžimurci za mariborsko oblast.

MARIBOR, 15. marca. Danes so prišli zastopniki 6 medžimurskih občin k bivšemu poslancu g. dr. Kukovecu, ki jih je predstavil velikemu županu g. dr. Ploju in agrarnemu direktorju g. dr. Stefančiču. Prišli so v zadevi razdelitve zemlje veloposessva Esterházy. Zastopniki med-

žimurskih občin so bili s sprejemom zelo zadovoljni in so vzeli z velikim zadovoljstvom na znanje, da hoče veliki župan g. dr. Ploj v najkrajšem času sam priti v Medžimurje. Medžimurci se izjavljajo odločno za mariborsko oblast.

Nezaupljivost Radičevcev.

ZAGREB, 15. marca. Današnje »Novosti« prinašajo razgovor svojega sotrudnika z nekim vodilnim članom Radičeve stranke z ozirom na vesti, da so poslanci HRSS hoteli že včeraj odpotovati v Beo-

grad. Radičevski politik je izjavil, da je bila dotična vest neosnovana. Ni pričakovati, da bi se poslanci podali v Beograd, preden se ne vrne z Dunaja strankin podpredsednik Predavec, ki je odpo-

nepriustranosti, katera mu kmalu pridobi podporo civiliziranega človeštva na vseh kontinentih.

Izjavo lorda Parmoora je izpopolnil edini slovanski zastopnik, češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je dejal, da je češkoslovaška politika bila, je in bo tudi v bodoče položena na principe, ki so rodili Društvo narodov.

Te izjave kažejo, da se misel Društva narodov boljbolj utrjuje in da je treba računati s to organizacijo kot z edino stalno točko v izpremenljivem toku evropskih in svetovno-političnih dogodkov.

Prevrat 1918.

Prevratne dogodke v Mariboru in tik ob naši severni narodni meji na Štajerskem, v Prekmurju in v Mežiški dolini bom popisal v posebni knjigi. Pozive za podrobne podatke sem poslal osebam, katerih požrtvovno delo iz onega časa mi je osebno znano. Morda sem nehoti vendar koga pregledal. Kdor torej ni dobil takega poziva, pa se je vendar ude-

ležil ob prevratu v gorj omenjenem ozemlju osvobojevalne akcije in bi hotel prispevati s kakršnimkoli poročilom iz one dobe, naj mi to naznači, da mu pošlem okrožnico z vprašanji.

Prevrat pa je seveda potresel na slov. Štajerskem, v Prekmurju in v Mežiški dolini tudi mesta in druge podeželske kraje, ki sicer niso bili v neposredni bližini današnje državne meje, a se je po odločnem nastopu našega življa v njih vendar mnogo izpremenilo nam na dobro. Dasi takim krajem vsled nedovoljnega gradiva ne kaže posebej obelodanjati svojega prevratnega dela, bi bilo vendar škoda, da se pozabi požrtvovni trud posameznika, ali cele občine. Tudi zadevna poročila po novinah iz prevratne dobe so večinoma pomanjkljiva in še ta zdaj iz spomina.

V dosego celotnega pregleda tukajšnje prevratnega gibanja nameravam tudi to gradivo — seveda ako in kolikor ga pravočasno dobim — uplesti v istočasno zgodovinske dogodke na naši severni meji in prosim vse države, občin-

toval k Radiču po informacije. Dalje je poslanec naglašal, da Radičeva stranka promatra Davidovičevo delo z vedno večjo skepsjo. Članek, ki ga je v beograjskih »Novostih« objavil Joca Jovanović in ki v njem pravi, da je Davidoviču uspelo zvabiti radičevske poslance v Beograd proti znatno nižjim koncesijam, koj jih je nameraval dati Pašić, je izzval v vrstah seljačke stranke novo nezaupanje. Značilno je tudi, da Davidovič ni podal doslej nobene določnejše izjave glede revizije ustave in centralizma, kar v Radičevi stranki vzbuja dvome o odkritosrčnosti njegovega prizadevanja. Za seljačko stranko obstoji dvoje nevarnosti: da se angažira za Davidovičevo rušenje vlade, da pa se pozneje prepriča, da Davidovič ne da veliko na hrvatski boj proti beograjskemu centralizmu. Zdi se, da je Davidovič prepričan centralist in da mu ne gre za nič drugega nego za slavo, da se mu je posrečilo zapeljati Radičevu stranko. Vsled Davidovičeve neiskrenosti nastaja nevarnost, da se bo fronta Radičeve stranke omajala. Vrhu tega obstoji nevarnost, da bo Pribičević v zadnjem trenutku ponudil radikalom pomoč, vsled česar bi prihod Radičevih poslancev v Beograd le ojačil nasprotno fronto, namesto da bi koristil seljački stranki. »Mi moramo imeti 100 Argusovih oči« — je radičevski poslanec zaključil svoja izvajanja — »da nas kdo ne opehari. Vzlic vsemu temu pa upamo, da pridemo v Beograd, če si le Davidovičeva skupina ohrani premoč med demokrati.«

POLJSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK O JUGOSLAVIJI.

BRNO, 14. marca. Dopisnik »Lidovih Novin« se je razgovarjal s poljskim ministrom predsednikom Wl. Grabskim v bodočih odnosih med Češkoslovaško in Poljsko. Ob tej priliki se je ministarski predsednik Grabski dotaknil tudi razmerja z Jugoslavijo in je dejal, da ima Poljska do nje največje simpatije, le prometne zveze med obema državama so zelo težavne in zapletene. Zveza med poljskimi in jugoslovanskimi deželami je mogoča le čez češkoslovaško in avstrijsko ozemlje. Nedavna rešitev jugoslovansko-italijanskih spornih vprašanj in direktna pogodba med SHS in Italijo je tudi Poljski omogočila za bodočnost še tesnejše zblizanje SHS.

BORZA.

CURIH, 15. marca. (Izv.) Predborza: Pariz 27.45—27.50, Beograd 7.05—7.125, London 24.75—24.77, Praga 16.65—16.0, Milan 24.0—24.775, Newyork 577.50—578.25, Dunaj 0.008425—0.008475, Budimpešta 0.080—0.089, Sofija 4.05—4.15.

ske in župnijske urade, šolska vodstva, društva in sploh vse, ki želijo, da se njihovo delo očrta: naj pošljejo potrebne podatke na moj naslov v Maribor do 15. aprila 1924. Posebno naj poročevalci omenjajo prevzetja uradov, narodne svete, narodne straže, shode itd. Neobhodno potrebni so mi zapisniki in uradni spisi narodnih svetov. Po vporabi jih bom vrnil, ali pa — seveda z dovoljenjem lastnikov — oddal z drugim dobljenim gradivom v hranitev »Zgodovinskemu društvu« v Mariboru.

Poročila naj bodo popolnoma nepristranska in naj jih podpiše več oseb, ako le mogoče take, ki so sodelovale ob prevratu.

Dobrodošle mi bodo fotografije, slovenski in nasprotni tisk onega časa (letaki, lepaki, časopisi), sploh vse, kar je v zvezi z našim osvobojenjem.

Imena poročevalcev bom navedel v knjigi med viri.

GENERAL MAISTER.

Politične vesti.

* Čudno! Dozdaj smo bili mnenja, da imajo klerikalne ovčice med železničarji toliko rešpektu pred svojimi gospodarji, da so vse organizirane v klerikalni »Strokovni zvezi«. Te dni pa nam je častita »Straža« razkrila, da so klerikalni železničarji tudi člani Zveze jugoslov. železničarjev. Sedaj nastane vprašanje (če je namreč to res!), zakaj to »cepljenje« klerikalnih »sil« v dvoje organizacijah? Ali jih imajo morda par kot špijone v ZIZ? Vse mogoče!

* Za ustavo ali proti njej? Ljubljanski »Narodni dnevnik« si ubila svojo že itak izmučeno glavo (pomislite, zastopati »programe« 4 strank ni špas!) s tem, je-li demokratska stranka z ozirom na opozicijski sporazum še za ustavo ali ne. Pri tem pa pozabi, da zastopa on sam 4 stranke, o katerih si menda tudi ni na jasnem, ali ko za ustavo ali ne. Le pogledimo: NSS v vsaki številki svojega glasila »Nova pravda« izjavlja, da je za revizijo ustave in za avtonomijo. — SKS je že ponovno v svojem »Kmetijskem listu« izjavila, da je tudi ona za revizijo ustave. — NNS — ostanki ljubljanske politične frakcije — se je lani oficijelno udeležila zagrebškega kongresa in po svojih zastopnikih dr. Trillerju in drugih pridiga potrebo revizije ustave. In tako ostane ubogemu »Narodnemu dnevniku«, ki se junaško kot lev bori za nedotakljivost ustave in proklanja »demokratske izdajce« (dasi nima za to nobenega konkretnega povoda!), samo še NRS, ki je po njegovem mnenju ustavoverna. Da, tako je, če človek hoče služiti 4 gospodarjem. Nazadnje ostane na — dilet.

* Poljedelsko-delavska zveza. V svrhu lova na kaline so ostanki slovenskih komunistov, ki izdajajo »Delavske novice« v Ljubljani, izmašili novo vabo za kmete. Ustanovili so »Poljedelsko-delavsko zvezo«. No gg. imajo že od poprej slabe izkušnje, ko je takrat še enotna slovenska socialistična stranka ustanovila »Kmečko-delavsko zvezo«, ki je mirno v Gospodu zaspala. Tako bo tudi s to novo tvorbo. So to pač poskus, ki danes več ne vlečejo. Tem manj, ker ljudstvo dobro vidi, kako je pri nas soc. demokracija razbita na 4 ali še več vetrov in vsled tega brez vsakega zdatnega upliva.

* Zakaj je prihod Radičevcev odgođen? O tem krožijo razne verzije. Ena od teh pravi, da radi hujškanja frankovcev proti »izdajstvu« Radičevcev, druga zopet, da radi tega, ker med Radičevci samimi nastopajo nasprotniki aktivne politike vedno huje. Tretja in najbolj verjetna verzija pa je, da je opozicijski blok sklenil zrušiti vlado šele po končani proračunski razpravi. Če bi se proračunska razprava ne končala do konca tega meseca, bi nastalo ex-lex stanje, kar bi ne bilo zgodno. Ker pa radikalci groze,

da poda vlada demisijo takoj, čim se pojavijo Radičevci v skupščini, in bi se v tem slučaju računski razprava ne mogla pravočasno končati, je opozicija iz taktičnih razlogov odgodila prihod Radičevcev.

* Zemljoradniški oficijelno pozvani v opozicijski blok. V petek je g. Davidović posetil predsednika zemljoradniškega kluba g. Lazića, ga informiral o sporazumu opozicije in ga pozval, naj se klub izjavi, ali je pripravljen se pridružiti bloku in ev. vstopiti v vlado. Lazić je takoj poročal svojemu klubu, ki je pa z ozirom na neko afero svoje stranke razpravo in sklepanje odložil. Vendar pa zemljoradniški poslanci vsi izjavljajo, da je treba vlado zrušiti in da bodo podpirali vsako pošteno vlado.

* Sprejet proračun ministrstva za vere. V popoldanski seji narodne skupščine 14. tm. so govorili: slov. klerikalec Škulj, ki je zahteval zvišanje duhovniških plač, musliman Mulabdić, demokrat Gioka Popović in končno minister Janjić, zlasti o konkordatu in o civilnem zakonu. Med njegovim govorom je prišlo opetovano do prepira med opozicijo in radikali.

* Italijanska nenasičnost. Na čast bližnjemu reškemu načelniku Ricardu Giganteju je bil te dni prirejen banket. Ob tej priliki je imel Gigante nagovor, v katerem je izjavil, da je rimski sporazum samo začasen, ker je meja med Jugoslavijo in Italijo nenaravna. To mejo treba po njegovem popraviti tako, da dobi Italija Bitoraj in Lovčen. Te besede je spregovoril Gigante, desna roka fašistovskega tajnika Giunte.

* Poincaréjeva zmaga v senatu. Po večdnevni ostri debati v francoskem senatu, v kateri so posamezni senatorji ostro napadali politiko vlade, je končno zmagal žilavi Poincaré. Zakonski načrt vlade je bil z večino sprejet. Francoski frank je nakrat zopet narastel.

* Poincaré v obrambi proti senatorjem. V seji senata je Poincaré izjavil: Anglija in Združene države so nam nedavno otvorile kredite, ki dovoljujejo, da lahko boj pod ugodnimi pogoji zopet začnemo. Zaklinja senatorje, naj zapostavijo svoje osebne želje potrebi obrambe franka. Izreka upanje, da bodo poročila strokovnjakov omogočila splošno ureditve po želji senatorjev. — Odnosaj Francije do zaveznikov so izvršni. — Pisma Macdonalda dokazujejo popolno lojalnost. Anglija pojmuje potrebo vojaške kontrole za osiguranje razorožitve Nemčije. Združene države so dokazale Franciji prijateljstvo, da so odposlale v komisijo strokovnjake. Italija je v reparacijski komisiji vedno glasovala s Francijo. Nova belgijska vlada bo mogla vsa vprašanja reševati v sporazumu z nami. Vsi drugi državniki, ki so z nami vred branili pravično stvar, so nam dali dokaze simpatij. Nič v mednarodnem po-

ložaju ne upravičuje krize valute. Ako bodo votirani finančni koraki, bo Francija zopet pokazala svoje sposobnosti za obnovo in za žrtve, da si zasigura svoje stališče po vojni, za katero ni bila odgovorna.

Dnevna kronika.

— Razne, celo gospodarske korporacije zahtevajo od nas, da bi jim morali celo občne zборе s celimi kolone dolgimi dnevnimi redi objavljati brezplačno. Prijatelji, vse kar je prav. Mi smo dolžni dati svojim čitateljem zanimivo gradivo, pa ne obširnih oznanil občnih zborov itd. v uredniškem delu lista. Take stvari spadajo med oglase. Na željo smo pripravljani, v uredniškem delu kratko na oglas opozoriti. To na znanje vsem korporacijam, ki imajo količkaj pridobitni značaj. Tudi drugih društev objave so podvržene gotovi taksi.

— † Profesor dr. Fran Kos. V Ljubljani je nenadoma preminul v petek 14. tm. g. profesor v p. dr. Fran Kos, nestor slovenskega zgodovinarstva, ki je s svojimi epohalnimi deli ustvaril temelje znanstvenega raziskovanja naše preteklosti. Rojen 1. 1853 v Selcih pri Škofji Loki se je posvetil zgodovinskim študijam na Dunaju, pozneje pa je poučeval v Gorici. Po preobratu se je naselil v Ljubljani. Za svoja temeljita znanstvena dela je žel odlična priznana. Bil je dopisni član »Jugoslovanske akademije« v Zagrebu ter častni član »Leonove družbe« v Ljubljani in »Zgodovinskega društva« v Mariboru. Bodi zaslužnemu možu ohranjen trajen in časten spomin!

— Kje naj bo sedež sreza Prevalje-Marenberk? Vlada je določila za sedež Prevalje. Celj marenberški okraj in velik del prevaljskega je pa proti temu in za to, da bodi sedež v srednji sreza, v Dravogradu. Vse občine marenberškega okraja so vložile na vlado tozadevne prošnje.

— Požar v Orehovi vasi. V petek 14. tm. okrog pol 6. ure zjutraj je izbruhnil pri posestniku Megliču v Orehovi vasi požar. Na lice mesta je prvo prispelo požarno društvo iz Hotinje vasi, kmalu nato pa mariborsko gasilno društvo z novo avtoturbinsko brizgalno. Skupnemu naporu se je po večurnem delu posrečilo oteti stanovanjsko hišo in del hlevov, do čim je ostalo gospodarsko poslopje pogorelo do tal. Rešilno delo je bilo radi pomanjkanja in velike oddaljenosti vode zelo otežkočeno. Gasilno društvo iz Račja, ki je tudi prihletlo na pomoč, ni več stopilo v akcijo. Škoda je zelo velika ter je deloma krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, ni pojasnjeno in se sumi, da je bil podtaknjen.

— Smrtonosen padec na ledu. Kočijaž Josip Bračin, rojen 1894, uslužben pri Herbersteinerju v Velenju, je te dni v vi-

njenom stanju padel na ledu pred svojo hišo; ne da bi prišel več k zavesti, je še istega dne tudi umrl.

— Prvo jugoslovensko letalo. Iz Novoga Sada poročajo, da je tamošnja letalska tovarna danes dogradila prvo letalo, izdelano v Jugoslaviji, in ga odda vojnemu ministrstvu.

— Duhovnik, ki štrajka. V Indiji se je te dni dogodil zanimiv slučaj. Duhovnik Zeber je hotel od občine povišanje dohodkov; ker pa občina ni privolila, je duhovnik sklenil štrajkati. Zaklenil je cerkev in zvonik in ni hotel vršiti duhovniških dolžnosti. Razburjeni prebivalci pa so navali na njegovo hišo in jo zažgali, še poprej pa so vzeli ključce od cerkve in zvonika. Zagrozili so mu tudi, da mora takoj iti, če ne neha s stavko. Seveda je štrajk takoj prenehal.

— Potoplene ladje bodo izvlekli. Beograjska tvrdka Pavlović & Mihajlović je dobila od vlade dovoljenje, da dvigne z morskoga dna tri italijanske ladje, »Rumia«, »Dag« in »Garibaldi«, ki so utonile tekom vojne ob sedaj naši obali.

— Obsojeni madžarski obrekovalci. — Pod tem naslovom smo predvčeraj poročali o Ferd. Hartnerju, lastniku madžarskega lista »Szabadsag« v Murški Soboti, in smo ga označili, da je bil pri zadnjih volitvah kandidat SKS. To je pomota. Ferd. Hartner ni bil kandidat, ampak njegov sorodnik Geza Hartner.

— Lahko nagnenje k prehlajenju? — Prevelika občutljivost! Bolečine olajšuje in naredi telo odporno masiranje in umivanje s pravim Fellerjevim Elzafluidom! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje. Kot kosmetikum že 25 let priljubljen za negovanje zob, zobnega mesa, ust in kože na glavi! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnat ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnati ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10% doplatka razpošilja: lekarinar Eugen v. Feller, Stubica Donja. — Elzafluid št. 201, Hrvatsko.

— Neroden položaj debelih dam v Osijeku. V Osijeku imajo debele dame razun drugih težav še to, da jim je otežkočeno obiskovanje gledališča. Lože so malo predrage, če pa hoče taka debela dama iti v parket, so pa zopet sedeži preozki. Če se pa že enkrat vsede, jo sedež tako stisne, da pride koncem predstave komaj ven. Neki večer se je pripetilo taki debeli dami, ko je hotela vstati, da je vlekla kar celo foteljsko vrsto za seboj. Sedaj nameravajo napraviti za te dame posebne sedeže z napisom: »Samo za dame nad 120 kg teže«.

— Nesramnostj zagrebških Židov. Neke tvrdka brača Brener iz Zagreba pošilja našim tvrdkam po Sloveniji neke napol hrvaške pomudbe, v katerih čitamo, da ponuja: Dichtungsmaterial, Mantelband, Lagermetall, Zinn, Schmierapparate, Federdruckschmierbüchsen,

Branko Radičević.

(Ob stoletnici rojstva).

Sve nestalo, sve ga je izdalo,
Ti jedino verno mu ostalo,
Mnogo hteo, mnogo započeo,
Čas umrlj njega je pomeo!

Branko,
»Djački rastanak«.

V nedeljo dne 15. tm. poteče 100. obletnica rojstva srbskega pesnika Branka Radičevića.

Že l. 1847. je napisal znani Gijuro Daničić »Ja mislim, da do danes još nije ni jedan učen Srbin ovako pevao kao ovaj Radičević, a on pjeva onako kako treba Srbim književnik da pjeva...« Stojan Novaković je l. 1871 v »Istoriji srpske književnosti« napisal o Njegušu in Branku: »Njih dvojica, pokazavši u svojim delima prvi između Srba odlični uзор umetne poezije u narodnom duhu, prekinuli su time kolebanje među klasičnom i narodno-romantičnim pravcem i povelj za sobom sav naraštaj, koji je iza njih istupio na polje umetne poezije.« Dalje pravi: »Njegove se pesme, naročito lirske, uzdižu često do potpuné lepote, a »Djački rastanak« živa je slika srbskoga djaka i najodličnije delo Brankovo.« Poznejše sodbe o tem se v splošnem potrdite mnenje Daničića in Novakovića. Medtem se je srbska poezija razvijala; Branko je dobil mnogo tovarišev, ki so ga v marsičem prekosili. Izmjenjavale so se različne »struje«, pisale nove zgodovi-

ne srbskega slovstva, nove ocene starejših in novejših del. Ni manjkalo kritikov, ki so (kakor Škerlić) z veliko strožim merilom jemali v roko Brankove poezije. Toda Branko je ostal do svoje stoletnice to, kar je bil za časa Omladine: pesnik mladosti in ljubezni, bard obdonske ravnice. Skozj dolga desetletja je živela med Srbi Brankova tradicija. Pod njegovim imenom je izhajala literarna revija (Brankovo kolo) z njegovim imenom so se krščevala omladinska društva. Branko je sicer umrl v ovetni mladosti, ostal pa je v očeh svojega naroda večno mlad. Duševno je živel v krogu vseh srbskih omladinskih generacij, ki so se vrstile od šestdesetih let do danes.

Branko Radičević je bil rojen 15. marca 1834 v Brodu na Savi kot sin carinskega uradnika v avstrijski službi. Tu je obiskoval srbsko in nemško osnovno šolo. Od l. 1835. do 1841. je študiral gimnazijo v Sremskih Karlovcih. Tu so mu minila najlepša leta. V pesnitvi »Djački rastanak« je opeval lepo in živahno, kakor nihče pred njim, djaško življenje v malem mestecu med vinogradi in polji, z razgledi daleč čez sremske in banatske ravni. Bivanje v tem kraju je zapustilo v njegovi mladostni duši neizbrisne vtise. L. 1843. se je Branko z očetom vred preselil v Temišvar in se ondi vpisal v filozofijo (sedmi in osmi gimnazijski razred). L. 1845. je odšel na Dunaj, kjer je do l. 1848. študiral pravo. L. 1850. je opustil pravno fakulteto in se vpisal na medicinsko. Pravijo, da je to

storil samo zaradi bolezni, ki je začela krajšati niti njegovega mladega življenja. Branka se je namreč lotila bolezen jugoslovanskih književnikov: sušica. — Polagoma je hiral in čakal, da pride neizprosna ura. Prišlo je, kakor je pel v neki svoji pesmi:

Lisje žuti veče po drveću,
Lisje žuto dole veče pada,
Zelenoga više ja nikada
Videt ne ću!
Glava klonu, lice potavnilo,
Belovanja oko mi popilo.
Ruka lomna, telo izmoždjeno,
A kleca mi slabačko koleno:
Dodje doba, da idem u groba.

Umril je na Dunaju dne 18. junija 1853. L. 1883 so njegove telesne ostanke prenesli v Stražilovo pri Srem-Karlovcih, kjer so jih na lepem, solnčnem brdu položili k večnemu počitku. Z vrha Stražilova, ki je dobil ime po Branku, se odpira razgled daleč v Bačko in Banat čez Donavo in Tiso in celo do srbijanske Avale. Spomenik je zgrajen na kamnih, ki so jih poslali Brankovi častilci z raznih gora sedanje Jugoslavije: s Fruške Gore, Avale, Lovčena, Dirnare, Kleka, Piješivice in Velebita. Za epitaf je bil vzet njegov verz: »Mnogo hteo, mnogo započeo — čas umrlj njega je pomeo.«

Čas ga je pometel, preden je mogel dozoreti, preden se je ustalil kipeči mošt njegove mladosti. Pesmi, ki jih je zapustil svojemu narodu, so sad mladosti,

vrele, do dna preživljene mladosti, zato je v njih toliko življenjske pristnosti. — Branko je pisal v dobi ostrih bojev za srbski jezik: z Dunaja sta Vuk Karadžić in Djuro Daničić njavala v srbsko literaturo pristno narodno govornico in fonetičen pravopis. Srbski »prečani« so bili večidel za Vuka, Beograd pa se je oboroževal s papirnatimi topovi in se vokal za okorno srbsko-staroslovensko mešanico, ki je dotlej ovirala razvoj srbskega slovstva. Branko je bil na Vukovji strani in je tudi obilno zajemal iz bogatega vrelca srbske narodne poezije, ki jo je zbiral Vuk Karadžić. Kakor vsi zapadni pesniki tistega časa, je bil tudi on romantik; vplivala je nanj sodobna nemška poezija, z njenim posredovanjem pa tudi veliki duh romantične dobe Byron, čigar stoletnica smrti pada prav v dni Brankovega jubileja. Vendar pa mu zadnji vplivi niso mogli prav do živca: njegova poezija nosi tipično obeležje srbstva in se po obliki in snovi naslanja na srbsko narodno pesem.

Branko je opeval to, kar mlad človek najbolj čuti: lepoto prirode, opojnost ljubezni in čar devojek ter življenje preprostega ljudstva. Njegova poezija ima v sebi dionizijsko veselost; »Djački rastanak« je nekaka bachanalija v sremskih vinogradih. Kot pristnega romantika so ga zanimali tudi hajduki in junaki, v katerih se je izraževal duh narodne odpornosti in bojevitosti, duh srbske aktivnosti. Bil je navdušen rodoljub, ne le v kulturnem, temveč tudi v političnem

Tropföler, Schmirgelscheibe, Sägescharf-scheiben, Glas- i Flintpapier, Stopfbüchsenpackung, Bandsägen, Riemenkitt itd. itd. Je res škandal, kako nesramno si gospodje Zidi dovoljujejo se norca delati iz našega jezika. Veliki nacionalisti Hrvati seveda to mirno trpe, samo bog ne da, da bi jim kdo kaj bleknil o Srbih!

— Samomor hotelske sobarice, Slovenke v Beogradu. V nedeljo se je v Beogradu usmrtila v hotelu »London« 36-letna sobarica Marija Svagelj. Izpila je strup. Marica je bila zaljubljena v hotelskega vratarja Danila Davidoviča, a Danilo ji ljubezni ni vračal. Marica je bila jako občutljiva in razburljivih živcev in se je vsled tega usmrtila. Umrla je med potjo, ko so jo peljali v bolnišnico.

— Koliko analfabetov je na Poljskem? Kakor piše »Oswiata Polska«, je sedaj na Poljskem 50 odstotkov analfabetov t. j. približno 13 milijonov ljudi.

— Mussolini ne pride na Reko. Kakor poročajo iz Rima, bosta italijanskega kralja, ki pride v petek na Reko, da prisustvuje svečanostim aneksije, spremljala na potu vojni minister general Diaz in minister mornarice Thaon di Revel. Mussolini pri svečanostih na Reki ne bo navzoč, ker je preobložen z delom za volitve, a bo takoj po končanih volitvah obiskal Reko in Trst, ter bo pri tej priliki izročil Reki zlato kolajno za hrabrost.

— Tenorist znozel na odru. V gledališču Verdi v Trstu je prišlo pred par dnevi do tragičnega incidenta. Tenorist Tafuro je začasa predstave začel kričati publiki: »Fuj, vi ste vsi Avstrijanci!« — Temperamentna publika je začela metati na njega vse, kar je bilo pri rokah. Šele ko so posredovali karabinerji in tenorista prijeli, se je dognalo, da se mu je omračil um. Prepeljali so ga v bolnico.

— Manevri britanske mornarice se vrše od ponedeljka naprej v Sredozemskem morju. Glasom poročil iz Rima prekašajo manevri po svoji veličastnosti vsa pričakovanja. Sodeluje 90 velikih bojnih ladij in več sto manjših brodov in podmornic ter hidroplanov. V Italiji manevrajo te manevre za demonstracijo britanske nadmoči. Po manevrih bo dozdajna mala sredozemska mornarica Anglije premeščena v Atlantski ocean, nova sredozemska mornarica bo imela oporišče na Malti.

— Turkije proti mnogoženstvu. Velika skupščina turških žen v Carigradu je zahtevala, da se takoj zabrani mnogoženstvo.

— Carlo Munos Hurtado umrl. Iz Santiaga de Chile javljajo, da je nenadoma umrl čiljski poslanik na našem dvoru g. Carlo Munos Hurtado v trenutku, ko se je vračal od večerje, katero so mu

priredili prijatelji za slovo pred odhodom v Beograd. Pokojnik je bil v domovini na dopustu, ter je bil velik prijatelj našega naroda.

— Polom valutnih spekulantov na Dunaju. Dunajski valutni spekulanti so se enkrat — zašpekulirali. Niso računali na tako nagli dvig francoskega franka in so doživeli izgube, ki gredo v milijarde. Obveznosti dunajskih spekulantov se cene na 80 milijonov dolarjev. Največ trpe mali spekulanti. Mnogo eksistenc je uničenih.

— Novi turški kalifa? Londonske »Times« javljajo iz Šumeha v Hedjasu, da je tamošnji kralj Hussein bil v navzočnosti vseh muslimanskih glavarjev palestinskih imenovan za kalifa.

— Množica linčala morilca. Prošle soboto popoldne je pričakal zidarski mojster Italijan Emilio Mivhelon na ulici v Parizu svojo ženo, katera je pobegnila od njega radi njegovega neznosnega značaja, in na njo štirikrat ustrelil. Ena krogla je ranila tudi nekega gospoda, ki je spremljal ženo in njeno sestro. Na ulici je za nekaj časa nastala zmešnjava, a na srečo je atentatorja premagal neki mladenič, ga vrgel na tla, in došli stražar mu je odvzel revolver. V tem času je vkljub stražarjevi obrambi množica do smrti zbila atentatorja. Težko ranjena žena je po par urah v bolnici umrla.

— Obsojena radi mučenja psa. Sodnija v Marylebonu na Angleškem je obsodila neko ženo na 14 dni zapora, ker je mučila svojega psa in ga konečno vrgla skozi okna iz drugega nadstropja na ulico.

Nemški pacifist o vojnem duhu Nemčije.

V berlinskem listu »Welt am Montag« je objavil znani nemški pacifist profesor Quidde članek »Nevarne ure«, ki v njem pravi, da stoji nemška politika pred ogromno nevarnostjo, katere vladni krogi ne vidijo ali nočejo videti. Kamorkoli greš po državi, povsod slišiš, da se že cele mesece mladi ljudje urijo v orožju. Govori se celo o vojaških vajah v območju državne obrambe. V uradnih listinah se omenjajo dobrovoljci, ki so se priglasili za izvestno dobo in dopusti za čas vojaških vaj. Na merodajnih mestih trde, da bi se z dovoljenjem vodstva državne obrambe kakorkoli kršil zakon ali mirovna pogodba. Značilno je, da je francoski vladi vse to znano, da pa o tem molči. Njen molk je zelo sumljiv. Menda se ne motim — pravi prof. Quidde — če trdim, da bo zbrani material uporabila v trenutku, ki bo nji najbolj všeč.

Popolnoma nesmiselno je govoriti, da bi mogli voditi vojno, toda tisoči in tisoči Nemcev se dan za dnem bavilo s takimi zasnovami. Zdaj se, da vlada ne razume resnosti situacije. Treba je, da se parlament in državni predsednik zavedata svoje dolžnosti.

Branko Radičević:

Iz „Djačkog rastanka“.

(Trgatev v karlovačkih vinogradih).

Vinogradi s Bogom umiljati,
S Bogom, grozdje, ne ču te ja brati,
Ao berbo, tebe žalim kleta,
Ta šta lepše od tebe na svetu?
Ko tebeka nikad ne video,
Šta je jošte sirotan video.
Ao braco, amo u to doba
Dodji, vidi, čuj, pa ajd' u groba!
Zora zori, sve poustajalo,
Pa s' uz brdo veselo pognalo.
Svirac svira, puške popunju,
Mome poju, momei podvikuju.
Jošte malo, eto vinograda,
Gledaj sada abavogara rada:
Beri, nosi čas dote, čas gore,
Momej klikću a pesme se ore.
»Živo, živo! jedan drugog kori,
Živo s'radi, al'niko s'ne mori;
Gledni samo posle uje svake,
Gledni samo ome noze lake,
Ta tek što se svirac čuje,
Več u kolu s'poskakuje.
Kolo, kolo, svirac svira,
Noga zemlju ne dodira.
»Sitno, brate, ijajujuk!
Momei čili podvikuju.
Svirac svira,
Ne da mira,
A još više devojčice,
Njine oči i nožice.
Dede, brate, ujujuj!

smislu. Večina njegovih pesmi ima lirični značaj; pa tudi v onih, ki bi jih lahko prištevajli v epiko, stopa v ospredje sentiment, lirčno nastrojenje. Skratka: bil je mlad in je dajal v poeziji samo čisto mladost. Kraj, kjer se je rodil in preživel najlepša mladostna leta, so bili že tistikrat bogati in veseli. V Sremu in Barmatu je kipelobujno, anakreontsko življenje. Branko se ni zapiral pred njim in si tudi ni hotel mladostnojasnega pogleda v svet kaliti z refleksijami o ničemurnosti sveta in tragiki človeškega spoznavanja. V njegovih poezijah ni težkih in globokih misli P. P. Njegoša; še ko se poslavlja od življenja, vzklika svetu:

S Bogom, žitku, moj prelepi sančel!
S Bogom, zoro, zbogom beli dančel!
S Bogom svete, nekudanj raj,
Ja sad moram drugom ići kraja!
O, da te tako ja ne ljubljah žarko,
Još bi gledo tvoje sunce jarko...

Z Brankom je krenila srbska poezija na nova pota. Branko ji je otvoril vrata ne samo v Evropo, ampak hkrati tudi v — srbstvo. Večina njegovih pesmi je še danes sveža in sočna kakor grozdje karlovačkih in banatskih vinogradov.*

I—us.

* V prvi polovici aprila ponatisnemo predavanje, ki ga bo imel pisec teh vrstic na Brankovi proslavi dne 5. aprila v Narodnem domu v Mariboru. (Ured.)

Razpis računske uganke.

5 nagrad za pravilno rešitve.

Dve kmetici - sosedi prodajata na trgu v Mariboru jabolka iste kakovosti in vrste, in sicer jih nese na trg vsaka 300. Prva — A jih prodaja 3 za en dinar, druga — B — pa 2 za en dinar. Prva izkupi 100 dinarjev, druga pa 150 dinarjev.

Drugi dan pa zboli kmetica A in pokliče k sebi sosedo B ter jo prosi, da bi ona tudi njena jabolka prodala na trgu in sicer, kakor jih je sama prodajala prej, po 3 za en dinar. Kmetica B si misli, zakaj pa ne, bodo še raje kupovali. Vzame oboja jabolka, zopet vsakih 300 in računa: »Jaz prodam dve za en dinar, ona pa tri za en dinar. Torej bom dala pet za dva dinarja, pa ho.« In gre z vsemi jabolkami na trg in jih prodaja 5 za 2 dinarja. Kmalu je vse prodano.

Ko prešteje denar, pa našteje samo 240 dinarjev. »Kako je vendar to?« si lo-mi glavo kmetica. Za svojih 300 jabolk moram dobiti 150 dinarjev in za sosedinih 300 pa 100 dinarjev, kar da skupaj vendar 250 dinarjev. Manjka mi torej 10 dinarjev. In še enkrat računa: 600 jabolk sem imela. 5 za 2 dinarja je 10 za 4 dinarje, je 100 za 40 dinarjev; potem je 600 za 240 dinarjev. Torej bo le v redu. — In vendar je 10 dinarjev premalo. Kje je napaka?

Razpis uganke velja od ponedeljka 18. tm. pa do 21. aprila. Uvaževale se bodo samo rešitve, ki bodo najkasneje tega dne v rokah našega uredništva.

Upoštevale se bodo rešitve: 1. od onih, ki bodo do 21. aprila najmanj že mesec dni stalni naročniki lista, 2. od onih, ki list dnevno kupujejo, pa samo, če obenem z rešitvo vpošljejo še najmanj 26 odrezkov glave »Tabora« s številko in datumom vred, in sicer številke od 18. marca naprej po vrsti.

Za pravilne rešitve razpisujemo sledeče nagrade:

1. nagrada: 100 dinarjev v gotovini.
2. nagrada: 1 prost izvod »Tabora« za 3 mesece.
3. nagrada: 1 izvod Kellermannovega romana »Predor«.
3. nagrada: 1 prost izvod »Tabora« za 1 mesec.
5. nagrada: knjiga Milana Pugelja: Zakonci.

Ako bo več pravih rešitev, se bo dne 22. aprila v našem uredništvu pod kontrolo zastopnikov, reševalcev uganke žrebalo za nagrade.

Uredništvo »Tabora«.

Občni zbor gostilničarske zadruga v Mariboru.

Zadruga zopet v nemških rokah, oziroma brez odbora. — Slovenec odklanja sodelovanje — »Slovenski« gostilničarji glasujejo za nemško listo.

Maribor, 14. marca 1924.

Gostilničarska zadruga v Mariboru je vsled nerazumjivega postopanja dosežanega načelstva v zadnjem času vzbujala v javnosti večjo pozornost, kakor je to običajno. Ne le, da se je njeno načelstvo v čisto gospodarskih zadevah (volitve v dohodniško komisijo) spuščalo na opolzka politična tla, je tudi v stanovskih zadevah njega postopanje vzbujalo zlasti med slovenskim članstvom veliko ogorčenje. S tem večjim zanimanjem se je z vseh strani pričakoval letošnji občni zbor, na katerem je bilo treba izvoliti novo načelstvo in nov odbor.

Tako Nemci, kakor Slovenec so razvili že pred občnim zborom živahno propagando. Nemci so se zavedali, da jim zna kje večina na tem občnem zboru slovenska manjšina iztrgati vajeti, katerih se trdno oklepajo. Nemško politično društvo, ki vidi v gostilničarski zadrugi eno svojih postojank v Mariboru, je bilo

pridno na delu in je tajno pozvalo svoje članstvo k polnoštevilni udeležbi. Pa tudi Slovenci tokrat miso — kakor navadno — držali križem rok. Dan pred občnim zborom se je vršil sestanek slovenskih gostilničarjev in kavarnarjev v Grajski kleti, na katerem je bila določena slovenska kandidatna lista z g. G. Valjekom na čelu.

Občni zbor se je vršil v petek ob pol 15. uri v dvorani »Plzenske restavracije« v Tattenbachovi ulici. Še pred določeno uro so slovenski gostilničarji zasedli vse levo krilo dolgega omizja. Sredi mize je plapolala slovenska trobojnica, na katero je bil pritrjen napis: »Slovenci! Kdor ni z nami, je proti nam«. V začetku je izgledalo, da bodo ostali Slovenci v večini. Nemške vrste so bile zelo počlo zastopane. Razen Hatwidla in Friedla je bilo le še par manj znanih nemških zagri-zencev. Ob pol 15. uri je bil občni zbor sklepčen, toda g. načelnik Klešič je čakal še doma na obvestilo.

Med tem so Nemci na vse mogoče načine klicali svoje somišljenike. Avtomobilji in vozovi so drdrali po mestu, samu da pripravijo do volitev zadostno večino. Posebno agilna sta bila pri tem poslu znani Südmarkovec Wouch s Koroška ceste ter Spatzek. Ko so si zasigurali dovoljno število glasov, so obvestili gosp. Klešiča, ki je prišel vsled tega komaj ob četrh na 16. uro.

Za zunanje goste, zlasti za delegate Gostilničarske zveze v Celju se ni nikdo zmenil. Načelnika in podnačelnika ni bilo na spregled, tajnik pa je — po višjem nalogu pazil, da se ne bi ukradel v dvorano kak nepoklican in je hotel celo zastopnike časopisja »izgnati«, dokler ga drugi niso poučili o evropskih običajih. Obrtno oblast je zastopal g. dr. Rodošek.

Tik pred pol 16. uro je načelnik gosp. Klešič končno otvoril občni zbor. Pogled na dolgo omizje Slovencev, o katerih je vedel, da mu niso posebno naklonjeni, ga je navdalo s temnimi slutnjami. Zato je kar v začetku opozarjal na statute in pozival k redu, dasi je potek zborovanja dokazal, da je bila vsa njegova bojazen prazen strah. Delovno poročilo, ki ga je podal g. Klešič, je bilo prav kratko. Povedal je, da se je v Celju in Ljubljani otvorila gostilničarska šola na inicijativno tamošnje gostilničarske zadruga, ki ni čakala na državno podporo. Šola bi se imela otvoriti tudi v Mariboru, kar pa se doslej ni zgodilo, ker gostilničarska zadruga ni bila na svojem mestu. G. načelnik je to povdarjal tudi v svojem poročilu, izgovarjajoč se na tobožno nezavednost članov. Zadruga šteje 139 članov. Tekom leta pa je pristopilo 5 in izstopilo 5. Zadrugažno pramoženje koncem leta znaša 3.691 dinarjev. Poročila se brez debate odobre. Proračun za leto 1924 izkazuje 13.000 din. izdatkov. Poleg običajnih pristojbin se uvede za tekoče leto še posebna deklada v znesku 0.50 din. od vsakega prodanega hl vina, piva, sad-

—□—

jeveca itd. ter letno 3 din. od vsake sobe za tujece. Tudi proračun je bil soglasno sprejet. Na predlog načelstva je bilo soglasno sklenjeno, da mariborska zadruga izstopi iz ljubljanske Zveze ter se priključi celjski, ki prenese svoj sedež v Maribor. Predlog je utemeljeval podnačelnik Žnuderl, ki kot narodnosocijalistični prvak ni mogel kaj, da ne bi predlagal, da se njegov referat prečita tudi v nemškem jeziku, kakor so se tudi vsa ostala poročila načelstva podajala tudi v nemščini, dasi vsj takozvani nemški gostilničarji s svojimi slovenskim gosti znajo tudi prav čedno slovensko občeovati. Na predlog g. Žnuderla je bila soglasno sprejeta resolucija, s katero se izreka ljubljanski gostilničarski zvezi za njen trud zahvala in priznanje.

Po dnevnem redu bi bil moral občni zbor preiti na volitve novega odbora. Toda Nemei še vedno niso bili polnoštevilni, dasi so se ves čas pridno dovažali z vozovi. G. Klešič jim je očividno hotel dati dovolj časa, da se pripravijo ter je začel čitati neko dolgovazno resolucijo ljubljanske zveze, v kateri se protestira zoper kršitev zadrugnih pravic po novem zakonu o taksah, češ, da po volitvah, pri slučajnostih duhovi ne bodo več tako mirni, kakor je potrebno za pretres teh velevažnih resolucij. Da so se volitve čimbolj zavleklo, je dal prečitati tudi nemški prevod, kar je trajalo nad pol ure.

Se le nato so se pričele volitve. Uvodoma je g. Klešič povedal, da je bil on ves čas svojega predsedovanja in načelovanja kamen spodtike v zadrugi ter da zato ne mara več načelovati. Priporočal je vzajemnost, češ vsi imamo skupne cilje, zato pa pustimo strankarstvo in politiko. Med tem so se vsuli v dvorano zadnji nemški privrženci, katere so v zadnjem hipu pripeljali z vozovi. Slovencej so imeli tiskane kandidatne liste, ki so jih razdelili med svoje somišljenike. Ponudili so slovensko kandidatno listo tudi znani gostilničarji Wiegetz, ki pa jo je zavrnila in oddala nemško. Za nemško listo je tudi glasovala gostilničarka Paulič v Stolni ulici, ki je prihitela v zadnjem hipu in takoj zopet odšla.

Oddanih je bilo 79 glasovnic. Dobili so: Klešič kot nemški kandidat 44, Gijro Valjak kot slovenski kandidat 31 ter Zemljčič 1 glas za načelnika. Kot podnačelnik je dobil Žnuderl 52 glasov. Nadalje so dobili Koštomaj 65, Hönigman 58, Jančar 35, Spatzek 40, Küffer 40, Sticker 32 in Pristavetz 32 glasov. Med slednjima je moral odločiti žreb, ki je odločil v korist Stickerja, dasi je g. Klešič predlagal, naj bi Sticker odstopil Pristavcu 1 glas. Volitev je pokazala, da je bilo tudi med dozdevno slovenskim gostilničarjem mnogo poturic, ki so sicer sedele pri slovenski mizi, v žepu pa stiskale nemške glasovnice.

Ker so slovenski člani izjavili, da ne sprejmejo izvolitve, je ostala zadruga brez novega odbora. Tudi g. Klešič je izvolitev odklonil. Radi tega bo morala odločiti obrtna oblast, kdo mora izvolitev sprejeti oziroma, ali naj se vrše nove volitve.

Pri slučajnosti je g. Valjak grajal potopanje načelstva, ki je pustilo znanje, zlasti celjske goste popolnoma prezirane v kotu in jih ni niti povabilo k predsedstveni mizi. Med tem je že večina članov odšla, nakar je g. Klešič pred prazno dvorano zaključil občni zbor.

O onih gostilničarjih pa, ki sicer kaj radi vidijo v svojih gostilnah slovenske goste, a so glasovali za nemško listo, bomo še posebej spregovorili.

Ciganski odgovor.

Sodnik reče ciganu, ki je osumljen, da je ukradel konja na sejmu.

— Nič ti ne pomaga tajiti, pripeljem 20 prič, ki so te videli na delu.

— A jaz vam jih pripeljem 200, kateri bodo prisegli, da niso ničesar videli — odgovori cigan.

Dobro učinkovanje.

Zdravnik ob postelji bolnika: »Doktor, vedno vam bom hvaležen! — Torej vam je pomagalo zapisano zdravilo! — Pa še kako! — Koliko čaš ste pa izpili tega zdravila? — Jaz? Nobenega! Ampak svoji tašči sem dal pomotoma eno čašo, po kateri ji je bilo celo noč slabo.«

Dr. R. Pipuš

Opombe k delovanju stanovanjskega oblastva v Mariboru leta 1923.

To delovanje kaže v prvi vrsti naslednjih podatkih: nja loštvica, sestavljena po uradnih po-

Lestvica:

	Za stanovanje so prosili prošnjiki:			Stanovanje so dobili prošnjiki		Stanovanje niso dobili prošnjiki	
	brez stanovanja	ki hočejo zamenjati stanov.	skupaj	brez stanovanja	ki hočejo zamenjati stanov.	brez stanovanja	ki hočejo zamenjati stanov.
1. Aktiv. drž. uslužbenci	142	38	180	50	5	92	33
2. Samoupravni uslužb.	27	3	30	14	—	13	3
3. Železničarji	193	16	209	49	1	151	15
4. Trgovci, obrtniki in njih pomočniki . . .	197	27	224	18	7	179	20
5. Odvetniki, zdravniki in lekarnarji	12	3	15	4	1	8	2
6. Delavci	93	4	97	9	1	84	3
7. Zasebniki in vpokoj.	78	8	86	9	2	69	6
8. Hišni posestniki . .	40	3	43	11	—	29	3
9. Zasebni uradniki . .	73	9	82	2	3	71	6
Skupaj	855	111	966	159	20	696	91

K tej lestvici je treba pripomniti, da dobi pri stanovanjskem oblastvu novo število v vsaki zadevi samo prva vloga. Vse daljne vloge, ki se tičejo iste zadeve, se rešujejo pod številom prve vloge.

Med prošnjiki, ki do konca leta 1923 niso dobili stanovanja, je bilo 69 takih, ki so vložili prošnje za stanovanja že leta 1921, in 128 takih, ki so vložili prošnje leta 1922, med njimi tudi takih, ki imajo v smislu obstoječega zakona o stanovanjih prvenstveno pravico do stanovanja, iz leta 1921 še 16, in iz leta 1922 še 52.

Za določitev najemnine je leta 1923 vložilo prošelj 839 prošnjikov. Drugih vlog brez prečenj za stanovanja in za določevanje najemnine je bilo 702. Vseh vlog se je leta 1923 rešilo 1300.

Če primerjamo število prošelj za stanovanja s številom dodeljenih stanovanj, opazimo takoj veliko nesoglasje. — Jasno je, da se mora to nesoglasje pri obstoječih razmerah samo postriti. Ker nikdo ne gradi stanovanjskih hiš, prebivalstvo mesta se pa vendar množi, deloma vsled doseljavanja, deloma pa z rojstvi, bode pomanjkanje stanovanj vedno večje. Vedno manjše pa bode število tistih stanovanj, s katerimi bi moglo razpolagati stanovanjsko oblastvo. V zadnjih letih se je prebivalstvo mnogo preseljevalo iz kraja v kraj. Čim bolj pa se vračamo k normalnim gospodarskim razmeram, tem bolj mora tudi prenehati to preseljevanje prebivalstva, tem manj stanovanj bode se torej izpraznilo vsled selitve. Preostali bodo le tisti redki slučajji, ko se to ali ono stanovanje izprazni vsled smrti. Stanovanjsko oblastvo nima moči, da bi pomnožilo število obstoječih stanovanj. Izdalo je pač v smislu obstoječega stanovanjskega zakona več gradbenih nalogov. Če bi se vsi izvršili, bi znal v Mariboru dobiti blizo 100 novih stanovanj. A vse prizadete stranke, ki so dobile gradbene naloge, so se pritožile na upravno sodišče v Celju, ki pa še nobene tozadevne pritožbe ni rešilo.

Statistika stanovanjskega oblastva kaže, da imajo tudi tisti prošnjiki, katerim gre prvenstvena pravica do stanovanja, to so pred vsem javni uradniki, malo upanja, da pridejo v dolednem času do stanovanja. Za druge prošnjike pa bi bilo najbolje, da se napiše nad vodom k stanovanjskemu oblastvu Dantejev stih: »Lasciate ogni speranza, voi ch' entrate.« (Pustite znanj vse upe, vi, ki vstopate).

Stanovanjsko oblastvo je poslovalo brezhibno. Precej utihnilo se tudi pritožbe proti njegovemu poslovanju. Če stanovanjsko oblastvo prošnjikom za stanovanja ne more ustreci, to ni njegova krivda.

Stanovanjska beda, ki pa splošno v Mariboru ni nič večja kakor v drugih mestih Jugoslavije, se pač ne da odpraviti s stanovanjskim oblastvi. Zadnja leta so pokazala, da števila stanovanj z omejitvami lastnine ni mogoče pomnožiti. Vsa prisilna sredstva, ki so se v tem oziru pri nas porabljala v zadnjih letih, so imela prav neznamenit uspeh, v Mariboru skoraj nobenega. Svoboda, ki je glavni pogoj vsakega gospodarskega razmaha, utegne nas rešiti tudi stanovanjske bede, in nam ustvariti potrebne stanovanjske hiše. Poleg te svobode je treba za gradnjo hiš pred vsem tudi cenonega kredita. Tega je bilo v izobilju zadnja štiri leta. To ugodno priliko smo zamudili. Danes pa je kredit tako drag, da si je težko misliti, kako bi se pri takem kreditu mogla razviti gradbena podjetnost.

Zelo značilno je, da je prav neznamenito število prošelj za določevanje najemnine. To kaže, da bi se hišni gospodarji in najemniki prav kmalu pobotali za najemnino, tudi če bi v tem oziru ne bilo zakonitih omejitev.

V javnosti slišimo pač večkrat o zahtevah hišnih gospodarjev na eni strani ter najemnikov na drugi strani. Zahteve najemnikov in gospodarjev si precej nasprotujejo, zlasti kar se tiče vprašanja, ali se naj podaljšajo omejitve svobodnega razpolaganja s stanovanji. Med najemniki imajo glavno besedo vedno tisti, ki že imajo svoja stanovanja, za katera pa niti blizu ne plačujejo take najemnine, ki bi lastniku dala najskromnejšo obrestovanje njegove lastnine. To so srečni imetniki (beatj possidentes). — Da njim sedanje stanje ugaja, in da si želijo podaljšanje tega stanja, je s človeškega stališča umljivo, če tudi morda niti s pravnega niti z gospodarskega stališča upravičeno. Zelo zanimivo pa bi bilo slišati enkrat mnenje tistih, ki sedaj nimajo stanovanja, ki čakajo na stanovanje že po eno ali več let. Kaj bi bilo tem ljubše? Ali jim boljše ugaja sedanje stanje, stanje brez stanovanja, ali pa bi raje plačevali najemnino, ki jamči lastniku za primerno obrestovanje hiše, da le dobijo primerno stanovanje? Ne dvomim, da bi se velika večina brezstanovancev z veseljem odločila za drugo rešitev stanovanjskega vprašanja. Srečni najemniki pa, ki že imajo svoja stanovanja, pa bi ne smeli pozabiti, da bode marsikateri izmed njih prej ali slej tudi prišel v položaj, da bode s svojo rodbino vred brez stanovanja na cesti, da bode moral cela leta pred vratmi stanovanjskega oblastva zaman čakati na novo stanovanje.

Orjuna.

Obvezni plenarni sestanek. V soboto 15. tm. ob 20. uri se vrši v mali dvorani Narodnega doma obvezni plenarni sestanek članstva mariborske in studenške organizacije. Ker je dnevni red jako važen, se s sigurnostjo pričakuje gotove udeležbe in se bode smatral vsak nepravičen izostanek kot kršitev disciplinarnega reda. Nacionalisti, zavedajte se važnosti našega pokreta. Samo v disciplini in enotnem skupnem delu je pričakovati zmage naših končnih ciljev, za ktere se borimo. — Razposlana vabila prinesite seboj! Zdravo! — Tajnik.

V OBRAMBO NAŠIH NARODNIH INTERESOV. Pri današnjem plenarnem sestanku se bo med drugim poročalo o NARODNEM ŠKANDALU pri včerajšnjem občnem zboru Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev in o akciji za rešitev Narodnega gledališča v Mariboru. Nadalje se bo sklepalo o načinu bojkota proti tujerodnemu življu in našim narodnim mlachežem-izdajicam. Jugoslavlani, bratje, stopimo že enkrat v enotno fronto v boj za naše narodne in državne interese. Pri današnjem sestanku ne sme nihče od članov manjkati.

Orjuna Studenci. Uradne ure tajništva vsak ponedeljek in vsako sredo od 7.—8. ure zvečer v Čitalnici Narodni dom. Sprejema se istotam tudi članarino za letošnje leto. — Zdravo! Tajnik.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Soboto 15. marca »Boheme«, Ab. C (kuponi).

Nedelja, 16. marca ob 15. uri »Čarostrelec«, (kuponi). — Ob 20. »2x2=5«, Ab. D (kuponi).

—□—

Repertoar. V včerajšnji repertoar se je vrnila neljuba pomota, češ da se vrši nedeljska večerna predstava »2x2=5« za ab. E. Ab. E je imel že to predstavo in se vrši zabavna komedija za ab. D.

»Boheme«. Danes v soboto 15. tm. se ponovno vprižori ena najlepših oper letošnje sezone »Boheme«. Predstava je za ab. C (kuponi).

Nedeljski predstavi. V nedeljo 16. tm. popoldne ob 15. uri se vprižori krasna Webrova romantična opera »Čarostrelec«. Ta opera je po svoji prikuplivi in razumljivi melodičnosti dostopna najširši publiki. Razen odraslim priporočamo nedeljsko popoldansko predstavo tudi mladini. — Zvečer ob 20. uri pa se ponovno vprižori velezabavna satirična komedija »2x2=5«, ki je vzbujala pri vseh dose-danjih vprižoritvah mnogo smeha. Predstava je za ab. D.

Noviteta v drami. Drama pripravlja v prevodu in režiji g. Koviča Hauptmanovo odersko pesnitev »Hanice pot v nebesa«. (Dramo so predvajali letos tudi v kinu.)

—□—

Hudožestveniki v Mariboru. Kakor že javljeno, se je tudi gledališka uprava v Mariboru odločila povabiti svetovne dramske umetnike na enovečerno gostovanje. Ker je pa to gostovanje zvezano z velikimi stroški, je treba, da ve gled. uprava že vnaprej vsaj približno število posetnikov. Rok za prijavo je bil do 10. tm. Sedaj se je odločila uprava podaljšati rok za prijavo do 15. tm. Kdor reflektira na to izvanredno zanimivo, strogo umetniško gostovanje, naj blagovoli do 15. tm. rezervirati prostor pri dnevni gledališki blagajni. (Telefon št. 382.) Cene prostorom: lože 400—600 D, sedeži 25—100, stojišča 20 D, dijaško 10 D.

Turistika in sport.

: Ruška koč. Oskrbnik poroča, da je pot iz Ruš do Ruške koč izvožena. Turisti na noge! Snega je na vrhu 1.60 m.

Obrtni vestnik.

Obrtni shod v Ptuj priredi Zveza južnoslovenskih obrtnih zadrug dne 23. tm. z zanimivim dnevnim redom.

Nova obrtna zadruga se je ustanovila v Celju in sicer »Kovaška obrtna zadruga« za celjski politični in rogaški sodni okraj.

Mariborske vesti.

Maribor, 15. marca 1924.

POSVETOVANJE O NARODNEM GLEDALIŠČU.

Sinoči se je vršilo v pisarni ravnatelja opere posvetovanje o situaciji, ki je nastala za mariborsko gledališče po sprejetju prosvetnega budžeta, ki je v njem — kakor znano — mariborskemu gledališču določena najnižja subvencija. Posvetovanja se je udeležilo večje število mariborskih intelektualcev in prijateljev našega gledališča, zastopniki žentstva, igralcev in tiska. Navzoč je bil tudi velik župan g. dr. M. Ploj. Po stvarnem poročilu intendantu g. dr. Brenčiču in na podlagi pojasnil opernega ravnatelja g. A. Mitroviča se je razvila obsežna in temeljita debata, tekoma katere se je pretresalo mariborsko gledališko vprašanje z raznih vidikov, ki pa je tudi pokazala, da vsi brez izjeme ogorčeno obsojajo zapostavljanje Maribora s strani vlade. — Ugotovilo se je tudi dejstvo, da se slovenski poslanci niso dovolj energično zavzemali za povišanje subvencije mariborskemu gledališču in da je Narodna skupščina popolnoma prezrla petico, ki so jo podpisala vsa kulturna in nacionalna društva v Mariboru in mestna občina. Po izjavi intendantu g. dr. Brenčiča je bilo doslej 20.000 Din. mesečnega deficita, poslej pa bi bilo računati z deficitom okoli 50.000 Din. Vrh tega obstoji nevarnost, da se s 1. aprilom ukinejo draginjske doklade, dasi se je šef umetniškega oddelka g. Rista Odavič osebno zavzel za to, da ostane v tem oziru status quo. Prvotno je že prevladalo mnenje, da bo treba ansambla službo pogojno odpovedati. Tekom debate pa se je pokazalo, da bi to pomenilo razpad gledališča, še preden so bila izrabljena zadnja sredstva za rešitev. Odpovedi tedaj ne bo, tudi gledališče se ne sme zatvoriti, dokler niso izčrpane vse možnosti, da se zadeva uredi s pomočjo države in zasebnih sredstev. Blagodejno je uplivalo, da je navzočji veliki župan g. dr. Ploj zagotovil vso podporo, koliko je v njegovih močeh in takojšnjo intervencijo v Ljubljani in v Beogradu. Sestavil se je poseben komite, ki bo pod predsedstvom g. velikega župana izdelal podrobne načrte za nadaljnjo akcijo. V najkrajšem času bo sklicana širša anketa. Tekom debate je bilo iznesenih več zanimivih podrobnosti. Povdarjalo se je, da bi bila potrebna izdatnejša pomoč mestne občine (v Osijeku, Subotici in drugod so mestne občine priznale gledališčem po 300.000 D podpore, v Splitu je mesčanstvo samo zbralo toliko, da je bil obstoj gledališča do ugodne rešitve v Beogradu zagotovljen). Vlada podpira z manjšimi prispevki (po 100.000 D) razna nestalna gledališča in potujoče družbe, s čimer pomaga nastvarjati igralški proletarijat, namesto da bi utrdila gledališče ondi, kjer ima že dolgoletne tradicije. Zanimive so bile opazke na račun izvestnih ljubljanskih krogov, ki niso nič bolj naklonjeni mariborskemu gledališču kakor gg. Trifunović in Stojadinović. Akcija, ki je bila zasnovana na sinočnjem posvetovanju, bo — upamo — razčistila zadevo in priborila mariborskemu gledališču enakopravno mesto med oblastnimi gledališči. Mi bomo situacijo natančno zasledovali in o nji izbrpno poročali. Lahko pa rečemo, da si Maribor ne bo dal zlahka vzeti tega, kar mu gre, in bodo tudi gg. v Beogradu morali računati z mariborskimi kulturnimi potrebami, tako, kot računajo z njegovimi davki in nekateri celo z mariborskimi — gumijevimi kroglicami.

—□—

m »Jadran, društvo Primorcev« priredi v torek, dne 18. tm. svoj V. zimski večer v čast godovnikov vseh Pepetov in Pepin. Društveni lokal, restavrant Kosovo I. nadst. Začetek ob 20. uri.

m Mladini na pomoč! Prejeli smo: Akademija letošnjih gimnazijskih maturantov in drugih dijakov v tukajšnjem Narodnem gledališču je dokazala, da se mladina vrača prav resno k idealnemu stremljenju predvojnih mladinskih generacij. Mladina hoče na svetlo, ven iz umazanega povojnega vzdušja, ven iz surovega materijalizma k zvezdam večne resnice, lepote in dobrote. Tudi Kreftov,

dramatični poskus »Nemoč« ni bil družega ko glasen protest proti momentano dominantni struji gole razuzdanosti in uživanja. Letošnji maturantje hrepenijo za visokimi cilji. Hoteli bi osebno spoznati krasote vsaj dela svoje domovine Jugoslavije in si na skupnem potovanju ogledati Zagreb in njegove kulturne ustanove, hoteli bi — mnogi prvič v svojem življenju — vzreti valove sinjega Jadrana, posejiti osvobojeni Sušak z luko kralja Aleksandra, preživeti vsaj par dni v starodavnem Splitu in sosednem Solinu v bližini starega svetovnoznanege Buljca, hoteli bi videti jugoslovansko Ateno — Dubrovnik, zibel najstarejše naše literarne kulture, njihove sanje in načrti gredo preko Šantičevega Mostara v Principovo šcher — Sarajevo in odtam v kraljevi Beograd. — Spotoma nameravajo nastopati s predavanji o zanimivostih Slovenije. S skioptičnimi slikami bi pokazali svojim bratom prirodne čare svoje ožje domovine, obenem pa napredek Slovenije v industriji, obrti itd. Skozi vse leto se skrbno pripravljajo, da bi se uresničil njihov načrt, ali brez gnotne podpore zlasti pridobitvenih krogov bodo ostali ti krasno zasnovani načrti zgolj mladostne sanje. Radi tega je dolžnost zlasti imovitejših slojev, da z denarnimi prispevki podprejo akcijo navdušenih mladih junakov in da jim ne odrečejo pomoči, kadar bodo potrkali na njihova vrata.

m O krizi individualizma predava v ponedeljek dne 17. tm. v »Ljudski univerzi« g. inž. Janko Kukovec. Predavanje bo nadaljevanje še pred kratkim podanege predavanja o problemu individualizma v Ibsenovih »Strahoviha«. Topot bo g. predavatelj razmotrival o krizi individualizma v znanosti, umetnosti in v navadnem človeškem življenju. Kjer so se pokazali njegovi razkroževalni vplivi. V tretjem predavanju dne 24. tm. pa bo g. predavatelj seznanil slušatelje s svojimi nazori o rešitvi bolesne krize našega časa. Snov predavanja je tako aktualna in sega tako globoko v zasebno in javno življenje, da mora zainteresirati slehernega, ki mu ni vseeno, kako se razvija miselno, nacionalno in rodbinsko življenje. — Predavanje se prične ob pol 20. uri (mala Kazinska dvorana).

m Veliki zvon stolne cerkve, ki je zadnjikrat zvonil ob pogrebnihi svečanostih kralja Petra Osvoboditelja in takrat počil, se ima v kratkem preliti. V to svrhu se bo vršila prihodnji teden po mestu zbirka prostovoljnih darov. Da občinstvo ne nasede neopravičenim nabiralcem, se opozarja, da se mora vsak nabiralec legitimirati z izkaznico mestnega župnega urada. Velik zvon v stolnici je za mesto Maribor zgodovinske znamenitosti. Vlt je bil leta 1710 in je bil torej nepretrgano 212 let v rabi. Teža poškodovanega zvona se cení nad 30 met. stotov. — Predstojništvo stolne cerkve.

m Gradbena razstava, Opozarjamo občinstvo na otvoritev Gradbene razstave, ki se vrši jutri, v nedeljo, 16. marca, ob 9. uri dopoldne v mali kazinski dvorani na Slomškovem trgu. Razstavo priredi stavbena zadruga »Mojmir«, ki ima uro pozneje v istem prostoru svoj občni zbor. Razstava obeta v času splošne stanovanjske mizerije in gradbene stagnacije zlasti v Mariboru postati zelo zanimiva. Vstop k razstavi prost. Za časa razstave se vrši anketa stavbenih zadrug in druge javne prireditve, na katere opozarjamo vse zainteresente.

m Umrlí so v Mariboru v minulem tednu in sicer dne 8. marca: Ana Skerget, 66 let, vimičarka, Pekel 173; Frie Bredschneider 53 let, magister, Vojašniška ulica 15, Marija Bacher 41 let, šivilja, Tyžaska cesta 39, Anton Kramer, tesar, bolnica; dne 9. marca: Ema Mesarič, 4 leta, bolnica; dne 10. marca: Jakob Koprčič, zasebnik, 78 let, Počehova 263; Marija Žunko, 48 let, zasebnica, Krčevina; dne 11. marca: Jožef Saveršnik, delavec, Watovala ulica 5; dne 12. marca: Roza Kunwald, 19 let, Loška ulica 2, Marija Fras, 2 leti, Košak 146; dne 14. marca: Ludmila Zelezinger, 8 mesecev, Danjkova ulica 8.

m Trgovine na dan sv. Jožefa odprte. Trgovski gremij razglašá, da bodo trgovine v Mariboru na praznik sv. Jožefa dopoldan odprte. Branjeveci na trgu lahko prodajajo na svojih stojnicah ta dan do 4. ure popoldne.

m Promenadni koncert vojaške godbe. V nedeljo 16. t. m. ob 11. uri se vrši na Grajskem trgu promenadni koncert. — Spored: I. Brandlova, Ljubinka, Koráč-

nica, 2. Parma, Pozdrav z Gorenjske, Valček, 3. Flořow, Stradella, Onvertura, 4. Smetana, Fantazija iz opere »Dalibor«, 5. Humperdinck, Janko in Metka, Fantazija, 6. Majcen, Iz slovanskega sveta, Potpomi, 7. Fülekrus, Modre oči, Koráčnica.

m Uradni dan trgovske zbornice se vrši prihodnji teden radi praznika dan poprej, tj. v torek dopoldne.

m Potk na drž. moškem učiteljskem v Mariboru se prične v ponedeljek 17. tm. Poslopje, ki je bilo radi škriatinke zaprto, so temeljito razkužili in očistili.

m Zdravniško nedeljsko službo vrši ta teden g. dr. Vinko Drasch, Kralja Petra trg 3.

m Lekarniško nočno službo ima ta teden od 16. do 23. marca lekarna »Pri črnem orlu« m. Prull, Glavni trg in lekarna »Pri Sv. Magdalenii«, Kralja Petra trg.

m Citraški klub Maribor. Prihodnja tedenska vaja se vrši v četrtek 20. marca kakor običajno.

m Hotel Halbwidl. Danes 16. marca jutranji in večerni koncert, ter obenem se vabišo cenj. gosti na elitni koncert, kateri se priredi na čast vsem »Jožekom« v torek dne 18. marca 1924. Odprto do 1. ure zjutraj.

m Grajska klet. Sobota 15. in nedelja 16. tm. koncert nar. žel. gi. društva »Drava«. Začetek ob 20. uri.

m Restavracija »Narodni dom« ima na razpolago okusno renoviran salon, lepe zračne sobe za klube in obnovljeno kegljišče. Izrecno pristna domača vina. Abonent se sprejemajo po 20 Dinarjev dnevno.

m Interesentom za velesojem v Pragi. Mariborska tiskarna dd. oddaje legitimacije za praški velesojem in naročne karte z. stanovanje. Navodila so ista kot lansko leto, samo glede znižane vožnje se pripomni, da je začasno dovoljena samo za ČSR.

m Virtuoz na harfo brata Mostler, znameniti akrobati, 2 Edison, Kaupaty trjo in Mara Zlatarjeva z novim programom so glavne atrakcije Klub-barovega programa od 1. do 15. marca. Na glasovir igra komponist Pepo Winterhalter.

m Knjige, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom I.

m Uradniška menza se nahaja na Slomškovem trgu 17 (v Kazini). Hrana stane dnevno 50 K. Sprejemajo se državni in zasebni uradniki.

JDS.

NEDELJSKE PRIREDITVE (16. marca):

1. Žetale, javni shod po prvi maši;
2. Lemberg, javni shod ob 2. uri pop.;
3. Dramije, javni shod po maši;
4. Ponikva ob juž. ž., javni shod po prvi maši;
5. Celje, seja srezkega odbora JDS, ob 14. uri v rdeči sobi Narodnega doma.

—□—

Krajevna organizacija JDS za celjsko okolico je priredila minoči četrtek krasno uspeš sestanek na Sp. Hudnji pri Gajšeku. Obe gostilniški sobi ste bili natlačeno polni somišljenikov. Posebno so se odlikovali sosedje in prijatelji iz Trnovelj. Z zanimanjem in pohim razumevanjem so sledili govornikom, v debati pa je bilo slišati odločne besede našega delavstva, malega obrtništva in malega posestnika. Posebno učinkovite so bile besede g. Mahena iz Trnovelj, ki je s pristnim kmečkim humorjem pogodil čustvovanje navzočih ter nedvomno razkrinkal najhuššega nasprotnika — klerikalizem — kar je izzvalo živahno pritrjevanje. Utis nam je ostal, da se naša dežela probuja v demokratski smeri, da bo kmalu zanjikalo tudi tam tal za vsakovrstne, dosedaj poskušane zmede s strani političnih pustolovcev.

Kultura in umetnost

x Umetniški klub Grohar je sklenil v svoji zadnji seji, da se udeleži razstave v Hodoninu zajedno z drugimi slov. umetniškimi klubi. Pomladanska klubova razstava radi tega odpade. V jeseni se priredi v Mariboru običajna jesenska razstava vseh klubovih članov. Tekom poletja namerava klub prirediti v mariborskem okrožju tako na pr. v Rogaški Slatini,

Dobrni in Šoštanj razstave, ki pa bodo vsekakor v manjšem okviru. Članj večernega kurza prav marljivo obiskujejo vsako sredo in petek od pol 7. do pol 9. ure risalnice v drž. gimnaziji. Sklenilo se je tudi, da gre klub zadrugi »Mojmir« kolikor mogoče na roko. — Žagar.

x Strossmayerova čitanka. Kao stoti, jubilarni svoj svezak izdala je zagrebčka »Narodna Knjižnica« izbor iz Strossmayerovih pisama, govora i poslanica. Vedila ju je kod toga pohvalna težnja, da misli i djelo najvećeg našeg biskupa približi što širim krugovima našeg naroda na najjednostavniji način: riječima samoga biskupa. Izbor je načinio sveučilišni profesor dr. M. Prelog. Naslovni list donosi Strossmayerovu glavu od I. Meštrovića, dok je u tekstu reprodukcija Meštrovićeve studije za Stross. spomenik u Zagrebu. Evo nekoliko naslova iz ove zanimive »čitanke«: Biskupovo geslo. — Biskup o svojoj materi. — Biskup i Rački. — Kakvo treba da bude svećenstvo? — O crkvenom jedinstvu. — Biskupov patriotizam. — Biskup o ustavnoj slobodi. — O jedinstvu naroda. — O Srbiji. — Biskup Ljubljani. — O orijentalnom pitanju. — Čestitka Rusima. — O sveučilištu. — Biskupovi savjeti studentima. — Biskup srednjoškolski omladini. — O Dalmaciji. — Protiv austrijske i mađarske centralizacije. — O hrv. državnom pravu. — O Zlatnom Pragu. — O Francuskoj. — O ženi. — Kršćanstvo nije prošlo u dušu i svijest ljudi. — Biskup i evolucija. — Biskup na vaticanskom koncilu. To su samo nekoiiki naslovi, no već iz njih se vidi, kako je svestrano zahvaćena biskupova ličnost i kako je temeljito prikazana njegova ideologija tako, da je to doista Strossmayerova čitanka. Ne bi smjelo biti ni jedne naše kuće, ni jedne naše obitelji, nijednog našeg pismenog čovjeka bez ove lijepe i korisne knjige. Naročito je preporučamo našoj omladini. »Narodnu Knjižnicu« ide hvala, da je za svoj jubilarni broj došla na tako vrijednu zamisao tim više, što će ona s tim čitankama i nastaviti. Tako će doskora slijediti Račkijeva, pa Vukova, Starčevićeva i Mrazovićeva čitanka. Ova »Strossmayerova čitanka« jest i vrlo jeftina: stoji samo 10 D. vezana u poluplatno 15 D. štampana na najfinijem papiru, vezana u cijela koža, sa zlatorezom i zlatnim naslovom 60 D. (mali broj primjeraka). Poštarija posebno. Godišnja pretplata na »Narodnu Knjižnicu« 100 D. Adresa: Narodna Knjižnica, Zagreb, Vojnička ulica 13.

x Neznaná Smetanova kompozicija najdena. Ob priliki proslave stoletnice rojstva velikega češkega skladatelja Smetane, so našli v privatnem stanovanju nekaj njegovih del in veliko korespondenco. Razum tega so našli partituro dela »Naša Pisena«, za katero se je misljilo, da je izgubljena, ter popolnoma neznanu Goethejevo balado »Ribar«. — Kompozicije bodo v kratkem matiskane.

x Časnikarstvo v Romuniji. V Romuniji je po vojni — kakor v vseh osvobojenih ali razširjenih državah — zelo poskočilo število časopisja. Ta pojav pa je imel tudi svoje negativne sttanj. Romunski listi so kmalu zašli v finančne težave, eni iz tehničnih, drugi iz političnih razlogov. Romunski listi se morajo takisto kot naši boriti z visokimi cenami papirja, dočim se politični eksponirajo za razne politične stranke in z njimi tudi padajo. Vsled tega romunski listi nimajo tiste objektivnosti, ki bi jim omogočila razširjenje v najširših slojih. Po politični moči stranke se ravna moč njenih organov in ker napredne stranke nimajo mnogo pristašev, so tudi njihova glasila slabo fundirana. Mnoga se tiskajo samo v nekaj tisoč izvodih, in ker tudi inserati malo nosijo, se lahko drže zgolj z velikimi denarnimi žrtvami dotične stranke. V nekoliko ugodnejšem položaju je del neodvisnega tiska, ki je vedno v opoziciji, pa lahko računa z večjim številom čitateljev. Najbogatejši listi so last Bratianove liberalno-kapitalistične stranke. Vzdržuje jih več bank. Vendar pa so v Romuniji tudi taki listi, ki se tiskajo v 40—100.000 izvodih. — Te dni je bil ustavljen dnevnik »Pressa«, ker ni imel dovolj čitateljev, dasi je bil dobro urejevan. Velikim listom v Bukarešti mnogo konkurirajo lokalni listi iz notranjosti, pa imajo romunski čitatelji

razmeroma več listov na razpolago kakor francoski. Za romunski tisk je značilno, da danes morda najmočnejši in najuglednejši romunski intelektualec prof. Nikola Jorga vzhic vsemu svojemu ugledu in avtoriteti ni mogel priti do uglednega lista. Šele sedaj so sklenili nekateri njegovi prijatelji in politični tovariši, da stari organ narodne demokracije »Neamu Romaneza« pretvorijo v list ki bo urejevan po zahtevah moderne žurnalistike. Dne 1. marca je list izšel v novi obliki in pod novo redakcijo. Kako je romunski tisk odvisen od kapitala, kaže dejstvo, da namerava neka velika banka kupiti za 40 milijonov levov nezavisna lista »Avederuk« in »Diminjaca«.

Sokolstvo.

o Sokolsko društvo v Mariboru priredi dne 22. marca 1924 ob 20. uri zvečer v Narodnem domu akademijo naraščaja. Spored akademije obsega poleg telovadnih tudi glasbene in druge točke. Naraščaja bo podajal skoro izključno same nove telovadne skladbe, ki bodo po svoji pestrosti in življenju zadovoljile občinstvo v polni meri. Naša dolžnost je, da se te akademije udeležimo polnoštevilno, da pokažemo s tem našemu naraščaju, da se njegovo delo zanima in da nam je njegov napredek in razmah pri srcu. Ne bi bilo lepo, ako bi se ponovil lanski slučaj, ko je naraščaja telovadil pred skoro prazno dvorano. Na svidenje! Zdravo! — Naraščajev odsek Sokolskega društva v Mariboru.

Pomorstvo.

Jugoslavenski Pomorac. Primiti smo br. 5. (IV. godinu) ove izvršno redigirane pomorske revije u redakciji poznatog pomorskog publiciste g. Rudolfa Crnića, poručnika trgovačke mornarice sa ovim biranim i aktualnim sadržajem: Dr. Ante Verona, podpredsjednik stola sedmorice i docent za pomorsko pravo na zagrebačkom sveničištu i na vis. školi za trgovinu i promet (Zagreb); Podpiranje trgovačke mornarice po državi. Konvencija o ribolovu u Jadranskom moru. — Vijesti: Sohačka luka u našem posjedu. Brodogradilišta u Jugoslaviji. Pomorski odsjek i komorski uređ zagrebačke trgovačke komore na Sušaku. Odgodena glavna skupština »Vesna«. Naša slobodna zona u Solunu. Za ribarenje na otvorenom moru na Jadranu. Protest dalmatinskih ribara. »Sardina« d. d. za konzerviranje morske ribe u Splitu. — Vijesti Kr. Književnost. — Jugoslavenski Pomorac izlazi dvaputa mjesečno, a stoji na godinu samo 80 D; pojedini broj 4 D; za inozemstvo 160 D. Uredništvo i uprava: Zagreb. — Prilaz Djure Deželića br. 67. — Reviji je zadaća uspješna pomorska propaganda za našu trgovačku mornaricu u cijeloj državi. »Jugoslavenski Pomorac« je naš jedini pomorski list, koji je uzorno uređivan, te uživa zamjeran glas i u stranoj štampi. Najtoplije preporučamo svima privatnim i ostalim krugovima ovaj toli potreban list.

Celjske vesti.

Iz seje celjskega obč. sveta dne 13. tm. V nadaljevanju seje se učiteljstvu deške in dekliške meščanske šole dovoli izplačevati odškodnino za stanarino od 1. avg. 1922 do 1. marca 1923. Sprejme se novi poslovni red za uradništvo mestnega magistrata. Vloži se ugovor proti premestitvi upravnega sodišča iz Celja. Grobovi na mestnem pokopališču zapadejo po 20 letih, ako se ne obnovi pred tem časom najemna pogodba, mestni občini, glede materiala pa se sprejmejo tozadevna določila še le v novi pokopališki red. Novih rodbinskih grobov mestna občina ne bo več pripravljala, pač pa odstopi zemljo strankam, ako jih zgradijo v lastni režiji. Sklene se sklicati anketa podjetij in zaupnikov delavstva, da se ugotovi število brezposelnih in da se določijo tudi sredstva, kako jo omejiti. Pri eksekviranju obč. doklad se zaračunijo iste pristojbine kakor v Ljubliani. Pri velikem županu se bo skušalo doseči, da bodo iz fonda za gostilničarsko šolo, ki se zbira od prispevkov davščine na prenočišča, dobivale podporo tudi splošne obrtno-remesniške šole. Za zavetišče v Logar-

jevi dolini se določi SPD enkratna podpora v znesku 1000 D, za nove zvonove v celjski farni cerkvi 5000 D. Sprejme se parcelacijski načrt Jožefovega hriba, na katerem so odslej strankam stavbišča na razpolago. Sklepanje o oddaji Glazije Slov. šport. klubu onemogoči klerikalni obč. odbornik Janič s tem, da se odstrani in povzroči nesklepčnost seje.

Objave.

§ Marionetno gledališče v Mariboru V nedeljo 16. tm. ob pol 15. uri bode igra Sovji grad in Gašperček slikar. — Gašperček.

§ Slikarska šola. Klub »Slobodnih« otvori, kakor že javljeno, v najkrajšem času slikarsko šolo. Interesenti, ki se niso še javili, naj store to čimprej, ker rok za upisovanje je določen do 23. tm. Vse tozadevne informacije daje začasno prof. V. Cotič, Maistrova ulica 17. II.

§ Union-kino Studenci. V soboto, nedeljo in ponedeljek se predvaja »Trnova steza«, drama v 6 činih z veseligrjo v enem činu. Predstave se vrše v soboto in ponedeljek od 8. do 10. ure in v nedeljo popoldan od 4.—6. in zvečer od 8. do 10. ure.

Gospodarstvo.

KAKO GNOJIMO HMELJU?

Hmeljska rastlina je podobna človeku, ki mora opravljati dan za dnevom težka dela, za kar potrebuje tudi krepke hrane in primerne počitka.

Tudi hmeljska rastlina ima težko nalogo; ona mora leto za letom tj. 20—25 let pogostjati tri po 10—12 m dolge trte, katere morajo venčati zeleno listje in nebroj zlatih kobil. Vsi ted tega je nujno potrebno, da se hmeljski nasadi gnojijo vsako leto. Kdor ima zadostno množino dobro preležanega hlevskega gnoja, temu ni treba segati po umetnih gnojilih. Ker pa pri nas vobče primanjkuje hlevskega gnoja, moramo si pomagati z umetnim. Vsako drugo ali tretje leto je pa hmelju hlevski gnoj v svrhu tvoritve črne prsti neobhodno potreben.

Vporaba umetnih gnojil, dasi je prav preprosta, dela hmeljarjem še mnogo preglavice, če tudi se je o njej govorilo na shodih, pisalo po časopisih in so se dajala pojasnila od slučaja do slučaja.

Pri vporabi umetnih gnojil je treba spoštovati sledeča vprašanja: a) Kaj bom dal? b) Kdaj bom dal? c) Koliko bom dal? d) Kako bom dal?

Ad a) Dati moramo to, kar rastlina potrebuje, namreč: fosfor, kali in dušik. Torej ne z enim, nego s tremi gnojili moramo gnojiti. Ad b) Gnojimo v jeseni in spomladi, ad c) in še spomladi damo vsaki rastlini 8—10 dkg kostnega superfosfata, 6—7 dkg 40% kalijeve gnojne soli in 4—5 dkg žveplenokislega amonijaka ali isto množino apnenega dušika. Superfosfat, kalijevo sol in amonijak smemo pred uporabo pomešati in obenem trositi. Apnenj dušik se pa ne sme mešati s superfosfatom in s kalijevo soljo in se trosi 8—10 in še več dni pozneje. Dušična gnojila uspevajo najbolje takrat, če se trosijo, ko je rastlina že oživila. Z žagovino, peskom ali rahlo zemljo pomešana gnojila trosimo na prostor med rastlino in drog, kjer jih poletne koreninice lahko najdejo. Drug naj stoji od rastline najmanj 2 in pol dm oddaljen.

Hmeljarsko društvo dobi v kratkem žvepleno-kislega amonijaka po približno 5 D za 1 kg in ga še lahko nekaj odda svojim članom. Kdor ga želi, naj se hitro zgleda.

Razpisane poizkušnje z umetnimi gnojili spomladi 1924 se udeležijo le sedem hmeljarjev in sicer: Oevirk Martin, Maša Pirešiča; Drev Ivan, Ročica na Paki; Hauptman Josip, Gorica; Šlander Ivan, Grajska vas; Jurak Anton, Migojnišče; Prilovšek Franc, Drešinja vas in Sporn Viljem, Braslovec.

Uspehi teh poizkusov se bodo objavili. Zalec, 12. marca 1924.

Anton Petriček.

g Mariborski svinjski sojem (14. t. m.) Dozon 191 svinj in dve kozi. Cene: prasci, 5—6 tednov stari, komad 225—250 D, 7—9 tednov, komad 275—325 D, 3—4 mesece, komad 500—650 D, 5—7 mesecev, komad

1000—1125 D, 8 do 10 mesecev, komad 1225 do 1500 D, 1 leto stari, komad 1750—1850 D. En kg žive teže 17.50—21.25 D, mrtve teže 25 do 27.50 D. Koze 175 do 205 D komad. Ponudba velika. Prodalo pa se je le 70 komadov.

g Novosadska blagovna borza 14. marca: Pšenica baška 332.5, banatska 332.5, ječmen 300, banatski 330, tursčica baška 245—260, moka »6« 315—332.5.

g Nova ladjedelnica na Korčuli. Na Korčuli se je osnovala zadruga, ki ima namen ustanoviti veliko moderno ladjedelnico. Korčula je že od nekdaj središče male brodarске industrije.

Izpred sodišča.

Z lato po hrbtu.

Dne 31. oktobra l. l. se je vračal okrog 22. ure Jakob Munda skozi Vičance, okr. Ormož, domov. Naproti mu je prišel 21-letni posestniški sin Anton Kirič v Vičancih, ki ga je napadel brez vsakega povoda z lato v rokah. Udaril ga je z njo preko hrhta tako, da je napadeni zadobil na hrbtu samo na sebi težko telesno poškodbo. Kirič je bil obsojen radi hudodelstva težke telesne poškodbe na 4 mesece ječe.

Amazonki iz Prekmurja.

Sodni sluga Matija Škafar iz Lendave, je imel dne 3. januarja izvršiti pri posestnici Mariji Herzenjak v Petesovcih; okraj Lendava, prodajo zarubljenih svinj. Ko se je izvršil organ bližal svinjskemu hlevu, sta se postavile Marija Herzenjak in posestnica Roza Völgy pred vrata svinjaka, rekoč naj se izvršilni organ pobere iz grunta, sicer mu ne bo dobro šlo, pri čemur je Völgyjeva vzela v roke gnojne vile. Herzenjak je pri tej priliki izvršilnega organa, ki ji je pokazal sklepzanov rubež, žalila z besedami: »Jaz se p... na Vas.« Obe nasilni ženski priznata delno svoje dejanje. Obsojeni ste bili in sicer Herzenjak na 800 Din, Völgy pa na 500 Din. denarne kazni.

Liker jim je dišal.

16-letni kleparski vajenec Albert Pichler, 17letni krojaški pomočnik Franc Vučko in 17letni delavec Friderik Copot, vsi v Ljutomeru, so dne 3. februara v družbi kot tatinski tovariši ukradli v Stermanovi gostilni v Ljutomeru natakari Mariji Slanič iz zaklenjene omare 5 steklenice likerja v vrednosti 3350 K. — Obsojeni so bili in sicer Copot, ki je radi tatvine že 2krat predkaznovan, na 4 mesece, Lajh in Pichler pa vsak na 2 mesece težke ječe.

Zdravje.

Novo zdravilo zoper nervoznost.

Že zopet je na papirju ameriški zdravnik Dounglay izumil popolnoma navadno sredstvo za zdravljenje živčnih bolezni. Mislil je takó: Ako mi gre po sreči, da napeljem na živcih bolnega človeka ita to, da vso svojo pozornost osredotoči na odrejeni cilj, takrat bo ozdravil, ali po eni uspehi poskušnji ali po večjih. — Prišel je do zaključka, da zgradi velik, naravnost v to svrhu namenjen labirint, iz katerega bi bolnik moral priti sam ven. Ni dvoma, da bo vsak bolnik porabil vso svojo duševno moč, da pride iz neugodnega položaja. Zato je sezidal v svojem vrtu ogromen labirint z jako kompliciranimi hodniki, katerih skupna dolžina, ako bi jih v eni smeri postavili drugega za drugim, bi znašala 9 kilometrov. Izhod je v sredini vrta; pri izhodu stoji velika tabla z napisom: »Ozdravil si!« Doktor Dounglay spušča v ta čudni labirint z besedami: »Iščite sredino življenja; ako se vam posreči, da jo najdete, boste gojovo ozdraveli; a našli jo boste, ako se boste pobrigali, da jo iščete.« Bolniki gredo nato v mračne hodnike in po dolgem, večasih jako napornem iskanju pridejo do sredine izhoda, kjer zdravnik takoj konstatira, da so zdravi. Po vesteh ameriških časopisov raste število ozdravljenih vedno bolj in bolj, seveda s pomočjo tega »labirinta«, a tako raste tudi slava doktorja Dounglaya. Ohi ti Amerikanci!

Podpirajte Jug. Matico!

Tujci v Mariboru

ново prijavljeni v hotelih in prenočiščih dne 15. marca 1924.

Hotel »Meran«.

Zednik Franc, trg., Dunaj. Deutschman Henrik, gostilničar, Marenberg. Petrič Alojz, gostilničar, Prevalje. Siegler Robert, ravnatelj, Darmstadt. Berkes St., uradnik, Zagreb. Šibenik Filip, tovarnar, Postojna. Erle Alojz, zastopnik, Wessely. Mohorič Jakob, odvetnik, Njivica. Brand Jakob, trgovec, Dunaj. Preiss Louis, ravnatelj, Litija. Tajtarov Nisim, trgovec, Beograd. Kolemarič Jakob, trgovec, Vinica. Schneider Karl, trgov., Dunaj. Wautek Aleksander, uradnik, Vršac. Stefančiča Maks, trgovec, Rogatec. Mayländer Vilim, trgovec, Zagreb. Spaner Alojz, uradnik, Dunaj. Koblíšek Avg., disponent, Erno.

»Privat - Hotel«.

Vlatnič Franc, posestnik, Grafenstein. Sever Josip, potnik, Mokronog. Punzengruger Rudolf, odvetnik, Prevalje. Sever Anton, mesar, Biliberg.

Hotel »Pri zamorenc«.

Leonov Fedor, lastnik rekl., Rusija. Božič Lenart, odvetnik, Slatina. Lužav Ciril, zobotehnik, Ljubljana. Keppah M., potnik, Lugos. Moškobojnik Oskar, tov., Praga. Goldschmied Karl, trgovec, Dunaj. Hirschl Viktor, trgovec, Temešvar. Brezovnik Mihael, posestnik, Vrbe. Vrtovec Matija, prokurist, Št. Vid. Samuda Otmár, trgovec, Ptuj.

Hotel »Črni orek«.

Vicman Franc, posestnik, M. Pušča-va. Spaner Robert, prokurist, Zwittau. Cimerman Janko, trgovec, Ljutomer. Stančič Evgen, pek, Pregrad. Ressel A., poslovodja, Rajhenberg. Lavnočič Josip, potnik, Zagreb. Schatz Anton, poslovodja, Zeierling. Kostanjšek Drago, trgovec, Zagreb. Rakoše Ludvik, šofer, Radenci.

Gostilna »Zlati konj«.

Metekovič Katarina, viničarka, Okoslavci. Benkič Josip, Prekmurje. Farkaš Marija, natakarič, Ptuj. Gabac Anton, trg. pom., Zagreb. Ferletig Senator, pek, Trst.

Gostilna »Holzknecht«.

Černica Jurij, Rusija. Kocjanc Martin, trgovec, Mozirje. Predoivič Jovan, trg., N. Gradiška. Lek Stefan, tesar, Konjice. Glohan I., ortopedičar, Zagreb. Stolzer L., kuharica, Murberg.

Gostilna »Halbwild«.

Verhovšek Josip, gostilničar, Poličane Lenka Karl, trgovec.

Hotel »Kosovo«.

Maldini Kosta, trgovec, Orgurevci. Tonešič Elza, zasebnica, Ljubljana.

Zanimivosti.

Žene in zločin.

Največje število ženskih kaznjencev se nahaja v Zagrebu v ženski kaznilnici. Tu jih je bilo meseca januarja 117. Med njimi jih je 57 v dobi od 21—30 let, 28 v dobi od 31—40 let, 6 v dobi od 51—60 let, dve sta že 60-to leto prekoračili, medtem ko jih je sedem od 17—20 let starih. Največje število zločinov izvrše ženske med 21. in 30. letom. Interesantno je, da se kazničke rekrutirajo na polovico iz kmetijskega stanu, na polovico iz mestnega, medtem ko je največ možkih zločincev iz kmečkega stanu. Opaža se, da igrajo vdove v kriminalistiki veliko vlogo. Znano je, da prehaja velik del vdov v prostitucijo, ter je jasno, da je v takšnem življenju dovolj prilike in povoda za nagon k zločinu. Med obsojenkami v zagrebški kaznilnici pride na 20 kaznjenk 7 deklic, 6 poročenih, 6 vdov in ena razporočena. Z drugimi besedami: med omenjenimi 117 zaprtimi ženskami je 40 ne- oženjenih, 34 vdov in 6 razporočenih. Vidimo torej, da je število neomeženih zločink enako številu zločink vdov. Razume se, da so te kazničke vse brez imetja. 112 njih nimajo popolnoma ničesar, srednje bogate so tri, bogata je 1. 25 kaznjenk je obiskovalo ljudsko šolo, srednjo ali višjo šolo nobena. Največ obsojenk je kaznovanih radi umora. 50 je kaznovanih za umore, ki so bili izvršeni z namenom, 5 pa za umore brez namena. 2 kaznički sta obsojeni zaradi težke telesne poškod-

be. Radi večjih tatvin je zaprtih 21 žensk, za navadne tatvine 25. Razum tega so obsojene 3 radi požiga in 4 zaradi goljufije. Zanimivo je, da ni niti ena kaznovana zaradi zločina proti državi, kralju ali nemorale.

Otok z bajnimi zakladi.

Tam nekje v neizmernem Tihem oceanu je otok, ki se imenuje Kokos, kateri ima vzlic mali površini skrite velike zaklade. Zanj se zanimajo v Ameriki in Avstraliji. Za časa vojne med državama Čile in Peru je zakopal na tem otoku, iz kakih vzrokov se ne ve, neki kapetan angleške mornarice velike množine zlata in odplul. Vrednost zlata se cenj danes na 12 milijonov dolarjev, kar je približno 1 milijarda dinarjev. Kapetan je bil čudak, ter je smatral otok za najsigurnejšo blagano. Nekoliko let pozneje je bil pri morskih roparjih, s katerimi je kradel in požigal po južnih morjih. Z njim v dogovoru so prepeljali roparji ves plen na ta otok in ga tam zakopali. Vrednost tega blaga je jednčila vrednosti zlata, katero je zakopal kapetan. Pa roparji niso imeli sreče, da bi ob tem blagu uživali. Kmalu roparjev ni bilo več, gotovo so se kje potopili ali pa bili ubiti, kar jih je pa ostalo, so morali v ječe. Ta zgodba je inspirirala Edgarda Poea, da je napisal pripovedko o »Zlatem otoku«, kjer opisuje te ogromne zaklade. Kakor pa izgleda, to ni bila le pripovedka. Nastalo je namreč veliko zanimanje za stvar, ko se je zvedelo, da sta dva roparja še živa in izpuščena iz zaporov. Kakor hitro sta bila prosta, se je začelo za njih interesirati neko večje podjetje, kateremu sta tudi tajnost otoka Kokosa razkrila. Podjetje je sedaj pripravilo ekspedicijo, katero bo vodil eden izmed razbojnikov, da pokaže, na katerem kraju otoka leži bajno blago angleškega kapetana. Kakor v Ameriki, vlada tudi v Avstraliji veliko zanimanje za izid ekspedicije.

Razno.

r Zakonsko življenje pri Eskimih. Srečne in tudi originalne žene so Eskimke. Tudi one hočejo, da jim moški dvo-rijo. V ta namen se vrne eskimska žena na svoj dom k starišem, med tem ko je mož daleč od doma na lovu; tam ga pričakuje, da jo, kadar se vrne, s sladkimi besedami pregovori, da gre z njim. Čeprav sta mož in žena prosta, da se ločita, vendar nobeden ne misli, da bi se oddaljil. Edini slučaj je konstatiral Christian Leder pri neki ženi, katera je zapustila svojega moža, ker je bil mož pre-slabil in je prepustil ženi gospodariti. Mož

dopušča ženi njeno mišljenje, čeprav je on gospodar. Ako on n. pr. želi dobiti drugo ženo ali celo dve, se mora najpo- preje sporazumeti s prvo ženo, na kar ona gotovo privoli in napravi prostor. — Ako žena nima otrok, sama svetuje, naj si vzame mož drugo v hišo, da bi dobila tako otroke. Mož ravna z ženo kot ena- kopravno; spoštuje jo in zato je ljubo- sumnost redek slučaj. Žena dostikrat dopušča, da se mož spušča tudi v ljubezen- ske aventure. To je res čudna baza za srečno življenje, vendar pa je praktična. V plemenih, kjer je več žen kakor moš- kih, lahko ima žena dva moža, seveda sporazumno s prvim možem. Njena sim- patija napram neoženjenemu moškemu ne zmanjšuje spoštovanja, katero goji do moža. Eskimska žena zaupa možu svoje občutke, on pa, ako misli, da je drugi mož dostojen, ne bo nasprotoval ženi, da se za nekaj časa odstrani. Če je ljubimec oženjen, se dostikrat sporazumno zame- njajo.

r Turki se brez zdravniškega spričo- vala ne smejo ženiti. Nova turška vlada je začela izdajati jako radikalne social- ne zakone. Tako je sedaj naročeno, da morajo vsi Turki moškega in ženskega spola, ki se hočejo ženiti, iti do svojega načelnika občine. Ta jim udari pečat na roko, da se tako ustanovi identičnost; potem se jih pošlje k zdravniku, kateri jih pregleda in konstatira, ako so zdravi ali bolni. Zdravniško spričevalo se mora predložiti oblasti, katera šele potem izda dovoljenje za sklep zakona.

r Radij v uri. Nek glasovski inženir je konstruiral aparat za sprejemanje ra- dio-poročil, ki je pa tako mal, da se ga lahko nosi v žepu. Oblika ima kot ura. Njegov lastnik ga mora samo zvezati z zemljo in ga lahko takoj stavi v uporabo. Njegov konstruktor trdi, da njegov mi- nijaturni radij 2-krat močneje sprejema radio-poročila kot kak velik aparat. Kot antena za ta mali telefon zadostuje de- žnik z jekleno palico, ali pa železna žica, katera se nekolikokrat ovije v notranjosti klobuka.

r Pustolovščine popa. Slovaški časo- piši poročajo o nenavadnem slučaju pu- stolovščine nekega popa v Podkarpatski Rusiji. Ker popu maše niso dovolj nesle, je prišel na čudno idejo. Precblekel se je v črnega vruga in se pričel ponoči javljati grešnim dušam svojega okra- ja. Kmetje, ki so tam v kulturi še zelo zaostali, so res mislili, da je to sam hu- djč ter so pričeli letati k popu in ga pro- sij pomoči. Pop jim je pa rekel, da se hudiča le takrat lahko odžene, če da

vsak svoj dom blagosloviti. Presenečeni grešniki so seveda takoj privolili in ta- ko je pop po vrsti blagoslavljal hiše, iz- ganjal hudiča s sveto vodo in seveda pri- tem dobro služil. Kjer je enkrat blago- slovil, tam se ni več pojavil kot hudič. Prikazoval pa se je še drugim, kjer še ni blagoslovil. Tako je pop v kratkem posvetil celo vas in ljudstvo je sedaj srečno, da je hudič vnehal s svojim delom. Pop pa z zadovoljstvom šteje zla- te dukate, katere mu je prinesla ljudska neumnost.

r Kakšne želje ima slavonski razboj- nik Čaruga? Razbojnik Jovo Čaruga je 3. tm. izrazil preiskovalnemu sodniku svoje želje. Kot prvo je presil sodnika, naj razglasi potom časopisov, da je vsa- kemu dovoljen vstop v njegovo celico, t. j. da ga lahko vsak obišče. Sodnik je seveda to prošnjo odklonil, makar je Jo- vo izjavil, da ima razum velike rodbine tudi še veliko število prijateljev in zna- cev med višjimi krogi, kateri pa gotovo ne vedo, da ga lahko obiščejo. Ako bi to vedeli, bi gotovo prišli k njemu in mu olajšali življenje v preiskovalnem zapo- ru, ker bi vsak prinesel nekaj za pojediti in za kaditi, razen tega bi rabil raznega čtiva in časopise, da mu ne bo dolgčas pri čakanju na glavno razoroavo. Sodnik mu je obečal, da bo, ako bi se javil kak njegov prijatelj, po predpisih sodnje že dopuščen k njemu. Nadalje je prosil Ča- ruga, da bi se smel vsako soboto kopati. »Dokler sem bil na prostem,« pravi Ča- ruga, »sem se kopal dvakrat na teden, sedaj se pa zadovoljim, ako se kopam enkrat na teden.« Sodnik mu je tudi to obečal, samo opozoril ga je, da za vsako soboto ne jamči. Tretja želja »gorskega ptička« je bila, nič več in nič manj nego to, — da ga razkujejo! »Težko nosim o- kove« — pravi Čaruga sodniku, »pa tudi hlače sem si že popolnoma raztrgal, ko jih moram slačiti skozi okove. — Ali se šališ? — ga vpraša sodnik. — Ne šalim se, gospod sodnik, ne! — pravi resno Ča- ruga. — Nič ne bo iz tega, potem bi mo- ral razkovati tudi druge. — Pa kako se naj kopljem? — Kopljam se v okovih!

r Najstarejše poslopje na svetu. Br- zojav, ki ga je dobilo vseučilišče v Pen- silvaniji, javlja, da je ameriška mi- sija, katero je poslalo vseučilišče na raz- iskovanje v Kaldej, odkrila v Uzu tem- pelj, ki je moro biti zgrajen 6000 let pred Kristusovim rojstvom. Ako to ni ameriška — raca, bi bila ta zgradba najstarejša izmed nam znanih.

r Izsiljevanje potom poštnih golobov. Newyorško policija je stala te dni pred

nenavadno težko nalogo. Slučaji izsilje- vanja so nastali tako pogosti, da se je moral osnovati posebni detektivski od- delok, ki zasleduje več ali manj samo navihane izsiljevalce. A sedaj je prišla dobro organizirana družba teh izsilje- valcev na misel, kako bi se rešila sitne policije. Pred kratkim je dobil Wiel Bor- heck, bogati trgovec na Long Islandu, kjer je središče newyorškega gospodar- stva, po pošti malo škattijico. Ko jo je odprl, je skočil iz nje lep golob-pismo- Ńa. Okoli vrata je imel privezano pi- mo, v katerem zahteva izsiljevalce 1000 dolarjev. V slučaju, da mu jih trgovec po golobu ne pošlje, mu preti nevarnost za življenje. Za prvi čas je Borhecku do- voljeno, da nosi samokres, golob pa je pridržan pri njem, dokler ne najde poli- cija pri črnega zvečoplova, s katerim bi lahko sledila golobu in ga opazovala, kam leti. A ta načrt je zelo slab, ker zra- koplov ne more slediti golobu v labirint newyorških ulic.

Brzojavna poročila

SVET ZVEZE NARODOV IN VPRA- ŠANJE RAZOROŽITVE.

ZENEVA, 15. marca. (Izvirno). Na da- našnji seji sveta Zveze narodov je refe- riral češkoslovaški znanji minister dr. Beneš o vprašanju razorožitve na morju, odnosno omejitve orožovanja. Predla- ga, naj se skliče posebna konferenca eks- pertov, ki naj ves zbrani material po- novno predela ter podrobno pripravi skli- canje mednarodne konference, ki naj sklene konvencije o razorožitvi na mor- ju. O sanaciji Madžarske je podal izčrp- no poročilo Hanotoux. Protokol o finan- čni podpori Madžarske bodo danes kon- čno veljavno podpisani. V prisotnosti vseh zainteresiranih zastopnikov je svet Zveze narodov končno pristal na sanacijo madžarskih financ.

Pred novimi volitvami v Franciji.

PARIZ, 14. marca. (Izvirno). Na toza- devno vprašanje radikalnega poslanca de Jouvenelle je izjavil ministrski pred- sednik Poincaré, da bodo še pred kon- cem maja razpisane nove državnozbornske volitve. Vlada stoji na stališču, da bi zna- čilo podaljšanje mandatov preko zako- nitega roka kruto kršitev principa in te- meljev splošne volilne pravice.

Iz ogrske vlade.

BUDIMPEŠTA, 14. marca. Državni upravnik je imenoval podpredsednika na- rodne skupščine dr. Pavla Pesthyja za ministra pravde.

D. S. Merožkovski:

Julijan Odpadnik.
(Dalje.) (68)

Mnogi so namestu meča, kj ga je Kristus prepovedal, nosili ogromne cepce in ž njimi mirne vesti — po besedah sv. pisa- ma — ubijali krivoverce in pogane. Ko je tekla kri, so vzklikali: »Čast in slava Bogu!« Mirni prebivalci afriških mest in vasi so se bolj balj njihovih svetih vzkli- kov nego sovražnih trobent in levjega rjojenja.

Donatisti so smatrali cirkumcelijone za svoje vojake in stražnike, in ker so se hetuljski seljaki kaj malo spoznali v cerkvenih naukih, so jim razlagali dona- tisti, koga je bilo treba »na podlagi sv. pisma« usmrtiti.

Evander je pokazal Juventinu lepega mladeniča, čigar obraz je imel deviško nežne in nedolžne poteze: bil je kajnit.

— Blagoslovljeni, — so oznanjevali kajniti — naši ponosni, neukrotljivi bra- tje: Kajn, Ham, prebivalci Sodome in Go- more — obitelji Najvišje Modrosti, skrite Modrosti! Pridite k nam, vsi, ki ste pre- ganjani, vsi uporniki, vsi premaganci! Bodi blagoslovljen Judež! Bil je edin izmed apostolov, ki je imel najvišje zna- nje — gnozis. Izdal je Krista, da bi Krist umrl in vstal od smrti — kajni vedel je, da bo Kristova smrt odrešila človeštvo. Kdor hoče spoznati našo modrost, mora iti preko vseh meja in skozi vse izkuš- nje; prezreti mora stvarnost in prema- gati strah pred njo; le oni, ki se udajajo grehotam in poltnim slastem, dosežejo blaženstvo, da se jim slasti ogabijo in da jim dušo navda najvišja čistost.

— Glej ga, Juventin, onile je prever- jen o samem sebi, da je več nego vsi ne- beski serafini in arhangei, — je dejal E- vander in pokazal mladega, bodrega E-

gipčana, ki je stal nekoliko ob strani, o- blečen po najnovejši bizantski modi, s številnimi dragocnimi prstani na belih, skrbno negovanih rokah; fine ustnice, ki si jih je barval kakor pocestna koketa, so se raztegnile v lokav nasmeh. Bil je Ka- siodor, pristaš Valentinijancev.

— Pravoslavni, — je trdil Kasiodor, — imajo sicer dušo kakor vse druge ži- vali, nimajo pa duha. Mi edini, ki pozna- mo skrivnosti pieroma in gnoze, smo vredni, da se nas imenuje ljudi; vsi osta- li so — svinje in psi.

Kasiodor je takole učil svoje učence:

— Skrbite, da vse spoznate, toda vas ne sme nihče poznati. Pred onimi, kj niso bili upeljani v skrivnosti gnoze, se odre- čite svojega imena, molčite, prezirajte dokaze, vero in mučeništvo. Ljubite mol- čanje in skrivnost. Bodite taki, da vas sovražniki ne bodo umevali in videi, ka- kor ne vidijo nemesenih bitij. Navadnim kristjanom so dobra dela potrebna, da zveličajo svojo dušo. Onim, ki so deležni višjega spoznanja o Bogu — Gnozis, ni treba dobrih del. Mi smo sinovi luči. Oni so sinovi teme. Mi se več ne bojimo gre- ha, kajti vemo: telesu gre, kar je telesne- ga, duhu — kar je duhovnega. Mi smo tako visoko, da ne moremo nikamor pa- sti, tudi če bi počenjali najhujše grehe: naše srce ostane tudi v grehoti čisto ka- kor zlato v blatu.

Skiljavi starček sumljive zunanosti, čigar obraz je bil podoben pohotnemu favnu, adamit Prodik, je trdil, da bodo njegovi nauki vrnil človeku prvotno A- damovo nedolžnost. Adamiti so oprav- ljali svoje molitve docela nagi in so cer- kve imenovali Edem; bile so, kajpa, za- kurjene kot kopalnice. Kakor se praro- ditelja nista sramovala svoje nagote, ta- ko tudi njih ni bilo nič sram; trdili so, da so moški in ženske njune vere vzor

zvzišenih kreposti. Toda v očeh drugih ljudi je bila moralnost teh rajskih sestan- kov skrajno dvomljiva.

Tik Adamita Prodika se je počenila na pod bleda, sivolasa ženska, strogega, a lepega obraza; od same utrujenosti so se ji oči napol zaprle. Nosila je škofovski ornat. Bila je prerokinja sekte montani- stov. Nekoliko žoltolicih, onemoglih skopljencev ji je dvorilo z veliko spošt- ljivostjo in z zaljubljenimi pogledi čaka- lo njenih miglajev; zvali so jo Nebežna Golobica. Izžgani od dolgoletne pohote, ki ji niso mogli zadostiti, so oznanjevali nauk, da je treba s spolno vzdržnostjo iztrebiti človeški rod do kraja. Na žarkih frigijskih ravninah, blizu razvalin mesta Pepuze, so taborile množice teh slabo- krvnih sanjačev in cele dneve upirale oči na daljnjo obzorje, kjer se je imel poja- viti Odrješnik. Ob meglenih večerih, ko so oblaki, viseči nad sivo ravnico, dobi- vali zlate pramene, se jim je zdelo, da se pojavlja Gospod v vsej svoji slavi, da pri- haja na zemljo novi Sion. Toda minilo je leto za letom; mnogi so umirali s trdno nadejo, da Nebeško kraljestvo že pride in da oživi ožgano kamenje mrtvega meča Pepuza.

Včasih je prerokinja odprla težke ve- ke, zapičila motne poglede v daljavo in mrmrala sirski vzklik:

— Maram ata! Maram ata! — Go- spod prihaja! Gospod prihaja!

In bledi skopljenci so nagnili pred njo in jo poslušali.

Evanderjeva razlaganja so bila Ju- ventinu tako čudna, kakor da so bile blodnje; od gorke žalosti se mu je krčilo srce.

Zdajci je nastal molk. Kakor na pove- lje so se obrnili vsi pogledi na eno stran. Na nasprotnem koncu atrijuma se je po- javil car Julijan in stopil na vzvišeni, iz

mramorja izdelani prostor. Oblečen je bil v preprost, beli klamis, kakor so ga no- silj starodavni filozofi. Na obrazu mu je bilo brati samozavest; videlo se je, da mu skuša dati popolno pokojnost, toda v o- čeh je vseeno blela iskra zlobnega vesel- ja.

— Starešine in učitelji! — je dejal Ju- lijan in se obrnil k zboru. — Spoznali smo za dobro, da izkažemo onim podlož- nikom, ki izpovedujejo nauk Galilejca Križanega, kar največ strpnosti in mi- losti; treba je, da se z izgubljenimi posto- pa bolj z usmiljenjem nego z mržnjo, in da se upornike napoti k resnici z beso- dami namestu z udarci, žalitvami in te- lesnimi kazni. V namenu, da vzpostavim na svetu mir, ki so ga dovolj dolgo mo- til neomejeni cerkveni spori, sem pokli- cal vas, galilejske modrece. Pod našim pokroviteljstvom in našo zaščito boste dali, se nadejam, primer tistih velikih vr- lin, ki tolikanj pristojajo vaši duhovni vzvišenosti, vaši veri in modrosti...

Cesar se je bil že poorej pripravil na govor; kretnje so mu bile ubrane, a glas mu je tekel gladko kakor izkušenemu go- vorniku na velikem ljudskem zborovanju. Toda v njegovih izbranih besedah so bili skriti strupeni žalci; med drugim je de- jal, da se še spominja grdih in poniževal- nih preprirov na slovitim milanskem zbo- ru, za vladanja carja Konstancija; porog- ljiv smehljaj mu je zaigral na ustnah, ko je omenjal izvestne drzne upornike, ki samo zavoljo tega, ker ne morejo več preganjati, trpinčiti in ubijati svojih bra- tov v Kristu, vznemirjajo narod z beda- stimi vestmi, prilivajo olja v ogenj mrž- nje in napolnjujejo svet z bratomorilnim besom; taki ljudje so sovražniki člove- škega rodu, krivci največjega zla med zli: anarhije. Julijan je končal govor porogljivo, da so skoraj že vsi občutili njegovo zasmehovanje.

Mala oznanila.

Pohišstvo

Čistih izdelkov za spalno in ječilne sobe najceneje v zalogi **Ercer in drug**, Vetrinjska ul. 2. 108

Gospodična, ki zna strojepisje in stenografijo, večša slov., nem. in ital. jezika v govoru in pisavi, želi ili za zopetno pridobitev prakse v kako pisarno za kake dve uri dnevno proti malemu plačilu, eventualno tudi zastoj. Naslov pove uprava. 576

Dve kontoristini večše slov. ter nemškega jezika, knjigovodstvo, strojepisja in cirilice iščeta s 1. aprilom primerne službe. Ponudbe pod **„Dve kontoristini“** na upravnistvo. 586

Iščem šiviljo za kostime na dom. Tominc, Gosposka ulica št. 46/II. 582

Vrtnar se priporoča za rezanje trt, prtiličnikov, vrtnic in drugo. Koren, Koroška cesta 69. 583

Veliko podjetje sprejme v službo oblastveno **izprašnega kurjača** za parne kotle, kateri je že vsaj 35 ali 40 let star in po možnosti samski. Pismena ponudbe naj se vpošljejo z navedbo starosti, stanu (samski ali oženjen, koliko otrok), prepisi spričeval ter zahtevki plače na **„Strojilno tovarno“**, Polzela pri Celju. 557 2-2

Elegantno svetlo **spalno pohišstvo** je radi preselitve ceno na prodaj. Na ogled v gostilni Lovski dom, Krčevina 70, pri Mariboru. 574

Otročja posteljčka na prodaj. Koroševa ulica 7/L, vrata 5. 564

Novo motorno kolo, 2 1/2 HP, angleška kakovosti na prodaj. Na ogled dnevno od 2.-4. h, razven nedelje. Maribor, glavni kolodvor, Zdravniška soba. 579

Deimatinska klet v Barvarski ulici št. 3 zopet celi dan odprta. Toči se pristno belo in crno vino. 553

V zakup! takoj oddem radi boleznim trgovino, vinotoč, stanovanje, klet, vrt; na najprometnejši legi v Studencih pri Mariboru na 5 let. Potrebno 120.000 do 300.000 Kron. Naslov v upravnistvo. 585

Pohišstvo iz trdega lesa, malo rabljeno, na prodaj. Mlinska ulica št. 7, I. nadstropje, vrata 9. 581

Sadjevec na debelo in drobno oferira sadjereja Karolinov dvor pri Ptuj. 565

Zamenja se stanovanje 2 sob, kuhinje, z električno razsvetljavo v začetku Frankopanske ulice, z enakim ali večjim blizu glavnega kolodvora proti visoki nagradi. Ponudbe na upravo lista pod **„Spomlad 587“**. 587

Čevljariki „Singer“ cilindrični stroj ceno na prodaj. Gosposka ulica 12. 578

Išče se, v najem **gosposko postelje ali vilo** do 8 sob v bližini Maribora ali do oddaljenosti 10 km. Ponudbe na odvetniško pisarno Dr. Rapoc, Maribor. 575 3-1

Lep skoraj nov lovski voz (Jagdswagen), po ceni na prodaj. Natančneje pri komandi 32. artilerijskega polka, Tržaska cesta. 577

Hiša, enonadstropna, z lepim vrtom, v sredini mesta, 5 minut od Glavnega trga, 5 minut od parka, takoj na prodaj. Kupcu stanovanje dveh sob in kuhinje pritiklinami takoj na razpolago. Natančneje se izve v trgovini Vračarič, Jurčičeva ulica. 572

Trgovaška hiša v Mariboru na zelo ugodnem prostoru na prodaj. Pojasnila pri upravitelju A. Skasa, Maribor, Kerkova ulica 16, in pri lastniku Robert Stöhr, St. Pölten, Schießstatipromenade 3, Österreich. 212 10-8

Pozor!

Cenj. občinstvu naznanjam, da izdelujem **novi čevlji** po meri ter vsakovrstna popravila najceneje. Prepričajte se. 573
Ciril Lovec, čevlji. mojster
Glavni trg 4.

Velika 588
pomladanska izbira
modernih gotovih moških, deških in otroških oblek, modnih raglanov, usnjatih sukenj, gumijevih plaščev, modnih hlač po zelo znižanih cenah. Za naročila po meri velika izbira angleškega in češkega blaga. Za točno in moderno izvedbo jamči
Franc Cverlin
krojaški mojster
Maribor, Aleksandrova cesta 28

Kdor hoče
dobro zobno kremo, naj se prepriča, da je to le
ITO
ki se povsod dobi

Trgovina z manufakturnim in tekstilnim blagom
VILIM PICK, MARIBOR
Tel. 334 Aleksandrova cesta 26 Tel. 334
Centrala: Zagreb, Duga ulica 6
nudi vso blago po zelo znižanih cenah. Velika izbira **svilenih robcev** po najnižjih cenah.
Na debalo! 208

Klobuke. čepice
najnoveše oblike od 30 D naprej
ter perilo, samoveznice, čevlje, dežne plašče itd. po najsolidnejših cenah nudi
Jakob Lah, Maribor, Glavni trg št. 2. 103

Ceneno češko perje!
En kg sivega opuljenega perja 65 Din, na pol šelo 80 Din, belo 90 Din, boljše 100 in 120 Din, buh 150 in 180 Din, boljše vrsta 225 Din. Popiljave carine prosto proti povzetju, od 300 Din naprej poštnine prosto. Blago se tudi zamenja in nevsede vzame nazaj. Naročila samo na **Benedikt Sachsel, Lober št. 38** kod Pilzna, Češkoslovaška. Poštne pošiljke gredo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo krog 14 dni.

Edino le električni
BRZOVAR
in
POTAPLJALNIK
patenti p.
HEUREKA
dasta v momentu vrelo vročo ali mlačno vodo. Dobivajo se pri lastniku M. Nerat, Slovenska ul. 12 kjer se vidijo tudi vsi aparati v funkciji. 20-9 356

Urška, al' že veš
da je dobil
A. VICEL, MARIBOR
Glavni trg št. 5
emalirano težko posodo znamke „Goliath“ in lažje vrste, češkoslovaškega proizvoda, pločevinasto in lito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo najboljšje vrste. Vse kupuje pri njem; zato hiti, da ne za- 214 mudis. 40-4

O. Medica
Ravnokar došla nova izbira modernih moških klobukov od D 90 naprej
556
Gosposka 15

Podpirajte sokolski tisk!

KEMIČNA PRALNICA IN BARVARIJA
JOS. REICH, LJUBLJANA
podružnica Maribor
uljudno naznanja, da je s 1. marcem preselila svojo poslovalnico iz Gosposke ul. 38 v Slovensko ul. 8
472 dvorišče desno

Vabilo
na
42. redni občni zbor Posojilnice v Mariboru r. z. z o. z. v nedeljo, dne 16. marca 1924 ob 10 uri v sejni sobi v Narodnem domu v Mariboru.
DNEVNI RED:
1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Čitanje zapisnika o reviziji Posojilnice po Zadržni zvezi v Celju.
3. Poročilo ravnateljstva.
4. Poročilo nadzorništva.
5. Potrđilo računskega zaključka za leto 1923 in razdelitev čistega dobička.
6. Volitev treh članov ravnateljstva.
7. Slučajnosti.
P. n. zadržnikom je na vpogled računski zaključek osem dni pred občnim zborom v uradnih prostorih Posojilnice v Narodnem domu.
V Mariboru, dne 5. marca 1924.

Dr. Franjo Rosina i. r.
3-3 predsednik.

Izšel je ročni
Zemljevid slov. ozemlja
v merilu 1:600.000, priredil ravnatelj učiteljčca Matija Pirc, risal učitelj Slavoj Dimnik, tisk litografija in založba Mariborske tiskarne d. d. Maribor. Zemljevid je izvršen v štirih barvah in obsega vse ozemlje, na katerem bivajo Slovenci, ter je namenjen predvsem šolski mladini. Cena zemljevidu v štirih barvah Din 9.—, isti zemljevid v osmih barvah Din 10.—.
Naročuje se pri
Mariborski tiskarni d. d.

„VIKTORIA“ TVORNICI DJECIJNIH KOLICA
HEINRICH & LEPPICH, INDIJA SHS.
Proizvaja i otprema tačno samo preprodavaocima svoje najnovijih modela prvorazrednih: Dječijih sportkolica, kolica za skapanje, kolica sa krovom, princes kolica, kolica za njihanje, stolaca za ležanje, stolaca za bolestnike, svakovrstnih dječijih stolaca za skapanje, holandera, bicikla (trokotača) kolica za lutke i. t. d. Ilustrovani ojenik 436 na zahtjev besplatno! 24-2

KDOR ZIDA ALI POPRAVLJA MIŠO
kupi po najnižji ceni
nosilce (traverze) - žičnike (žreblje) - cement
strešne lepenke i. t. d.
kakor vsako vrsto železnine pri
Ivan Koražija
Aleksandrova 42 MARIBOR Meljska cesta 1
Na drobno 44 10-9 Na debelo

Miša v mestu
z gospodarskim poslopljem, vrtom, sadnim drevjem in trto na prodaj. Poizve se v Plinarski ulici št. 17, pisarna družbe „Promesa“. 539 5-3

Perilo
Dokazano je, da so najboljše srajce, v največji izbiri in najsolidnejših cenah od Din 60 do 350 samo v novi trgovini
B. Veselinović & Ko.
Maribor, Gosposka ulica 26
Moda zastopana 128

Zanesljiva in preiskušana
SEMENA
za zelenjavo in cvetlice dobite takor vsako spomlad v vrtnariji J. Jemec, Razlagova ulica 11 in na stojnici Glavni trg. 506 10-9

Leseno pohišstvo
Železno pohišstvo
Tapeta pohišstvo
Pisarn. pohišstvo
Posteljna oprava
Preproge
Zavase 1213
Blago za pohišstvo
Posteljno perje
po izvanredno nizkih cenah v zalogi pohišstva
Karol Preis
Maribor
Gosposka ulica št. 20 (Pirhanova hiša)
Svoboden oglas
Cenik brezplačno!